

XXIV СБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

НА

58. заседание

Петъкъ, 9 февруарий 1939 г.

(Открито въ 15 ч. 45 м.)

Председателстваващи: председателятъ Стойчо Мошановъ и подпредседателятъ Георги Марковъ
Секретари: Методи Янчулевъ и Стефанъ Стателовъ

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		И. Воденичарски	1605
Питания	1591 и 1611	М-ръ Д. Божиловъ	1605, 1606
Отговоръ отъ председателя на Народното събрание		М-ръ В. Аврамовъ	1605, 1606, 1607
на питане на народни представители, относно даване		П. Забуновъ	1605
почивка на Народното събрание за нѣколко дни	1611	П. Стайновъ	1606
Председателъ: С. Мошановъ	1611		
Законопроекти:	1617	Законопроектъ за бюджета на Главната дирекция на	
Предложение	1617	жельзницитѣ и пристанищата за 1939 б. г. (Второ	
По дневния редъ:		четене)	1610
Бюджетопроекти: 1. На разнитѣ фондове на държа-		Предложение: 1. За одобрение VII-то постановле-	
вата за 1939 б. г. (Поправка въ бюджета на Эк-		ние на Министерския съветъ, взето въ заседа-	
спортния институтъ)	1591	нието му отъ 15 септемврий 1938 г., протоколъ	
2. На Главната дирекция на жельзницитѣ и приста-		№ 124, относно разрешаването да се събере уби-	
нища за 1939 б. г. (Докладване и приемане)	1592	тото отъ градушка грозде отъ реколтата 1938 г.	
Говорили: Ж. Струнджевъ	1592	и се приготви на материалъ за варене ракия,	
Д. Янковъ	1594, 1601	който да се освободи отъ заплащане на ак-	
Р. Маджаровъ	1603	циза. (Приемане)	1611
		Говорилъ: К. Аневъ	1613
		Дневенъ редъ за следващото заседание	1617

Председателъ Стойчо Мошановъ: (Звъни) Присѣдствува-
ватъ нуждниятъ брой народни представители. Отварямъ
заседанието.

(Отсѣдствуватъ г-да народнитѣ представители: Алек-
сандъръ Симовъ, Василь Мандаровъ, Георги Чалбуровъ,
Димитъръ Савовъ, Иванъ Халаджевъ, Косю Аневъ, д-ръ
Кънчо Милановъ, д-ръ Никола Дуровъ и Спасъ Поповски)

Бюрото има да направи следнитѣ съобщения:

Постѣжило е питане отъ харманлийския народенъ пред-
ставителъ г-нъ Георги Петровъ до г-нъ министра на вътреш-
нитѣ работи и народното здраве относно подпомагане
бедстващото население въ с. Главанъ, Харманлийска
околия и относно спиране на екзекуциитѣ въ Харманлий-
ска околия.

Постѣжило е питане отъ народния представителъ г-нъ
Георги Миковъ относно начина, по който сѣ защитени ин-
тереситѣ на държавата при продажбата на захарната фа-
брика въ с. Каялий и за основанията, които сѣ наложили,
Българската земеделска и кооперативна банка да гаран-
тира сдѣлката за прехвърлянето върху дружество „Тра-
кийска захаръ“ ипотечното вземане на Франко-българска
банка спрямо Безименно дружество за захаръ въ с. Каялий.

Тия питання ще се изпратятъ на г-да министритѣ, за
да отговорятъ.

Преди да пристѣпимъ къмъ дневния редъ, възъ основа
на чл. 49 отъ правилника, по писмено предложение на
г-нъ министра на финанситѣ, имамъ да предложа следната
поправка въ приходния бюджетъ на Експортния инсти-
тутъ.

Петко Стояновъ: Преди това, г-нъ председателю, позво-
лете ми да отправя къмъ Васъ и единъ другъ въпросъ.
Азъ съмъ подалъ едно запитване до г-нъ министъръ-пред-
седателя.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Утре е седемднев-
ниятъ срокъ.

Петко Стояновъ: Мина седемдневниятъ срокъ.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Въпросъ на справка.
Мисля, че е утре.

Въ приходната частъ на бюджета на Експортния инсти-
тутъ ние вчера приехме § 4 съ следния текстъ: „Отъ бъл-
гарското яйчарско бюро въ Берлинъ отъ възнагражде-
нието на търговския съветникъ — 315.000 л.“ Предложе-
нието на г-нъ министра на финанситѣ е да се заличи § 4, а
приходътъ 315.000 л. да се внесе въ пунктъ „в“ на § 3, по
който не се предвижда никакъвъ приходъ. Значи, пунктъ
„в“ на § 3, ще стане така: „Отъ други институти, сдру-
жения и частни лица — 315.000 л.“ Общата сума на при-
хода не се измѣня. Следствие заличаването на § 4, § 5 става
§ 4, § 6 става § 5 и § 7 става § 6.

Който сѣ съгласни съ това предложение на г-нъ министра
на финанситѣ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Съ-
бранието приема.

Пристѣпваме къмъ първата точка отъ дневния редъ:

**ДОКЛАДЪ НА БЮДЖЕТАРНАТА КОМИСИЯ ПО БЮД-
ЖЕТОПРОЕКТА НА ГЛАВНАТА ДИРЕКЦИЯ НА ЖЕ-
ЛЪЗНИЦИТѣ И ПРИСТАНИЩАТА ЗА 1939 БЮДЖЕТНА
ГОДИНА.**

Моля г-нъ докладчикътъ да докладва.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„Приходи.

ОТДЪЛЪ I.

ЖЕЛЪЗНИЦИ.

Часть I.

ЭКСПЛОАТАЦИЯ.

Глава I.

Експлоатационни приходи отъ желѣзницитѣ.

Превози.

§ 1. Такси отъ превози;

а) пътници;

б) багажи;

в) колетни пратки;

г) стоки — 1.477.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: По § 1 е направено следното предложение отъ народния представителъ г-нъ Струнджевъ: (Чете) „Войницитѣ и трудовациитѣ пътуватъ безплатно по б. д. ж., когато сж въ отпуска“.

Г-нъ Струнджевъ! Трѣбва да Ви предупредя, че това предложение не може да се гласува, съгласно правилника, но имате думата да развиете мисълта си.

Жико Струнджевъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Въ нашето общество твърде много се говори за безплатнитѣ пътувания по българскитѣ държавни желѣзници. Смѣта се, какво твърде много организации, а така сжщо и голѣми хора, се ползватъ отъ привилегировано положение и пътуватъ безплатно. Ние — и особено Министерството на желѣзницитѣ — трѣбва да направимъ всичко възможно да се разсѣе това убеждение въ нашето общество. А това може да стане само тогава, когато се създаде една комисия, въ състава на която да влѣзатъ и народни представители, които да преглеждатъ наредбитѣ и правилницитѣ, по които се разрешаватъ тия безплатни пътувания, за да може да се види дали наистина се злоупотребява.

Въ дадения случай, обаче, азъ ще направя само едно конкретно предложение, състоящо се въ следното. Между безплатно пътуващитѣ граждани въ нашата страна влизатъ и войницитѣ и трудовациитѣ, но само когато отиватъ на служба и когато се уволняватъ отъ служба. Обаче презъ време на тѣхното служене често тѣ биватъ пускани въ отпускъ. При отпускъ, когато пътуватъ по желѣзницитѣ, войницитѣ и трудовациитѣ се ползватъ съ 65% намаление. Азъ мисля, че трѣбва да се разреши на войницитѣ и трудовациитѣ да пътуватъ безплатно и тогава, когато отиватъ и се връщатъ отъ отпуска. Съображенията ми сж следнитѣ.

Г-да народни представители! Наистина, войникътъ и трудовакътъ плащатъ само 35% отъ желѣзнопътнитѣ такси при такива пътувания, но въ сжщото време тѣ се отчисляватъ отъ котлова храна и съ това се намаляватъ разходите на държавата. И ако н.е съберемъ онова, което тѣ икономисватъ на държавата съ отчисляването имъ отъ котлова храна, плюсъ онова, което плащатъ за пътуване по желѣзницитѣ, ще видимъ, че тѣ плащатъ таксата за пътуване напълно. А това не би трѣбвало да се допуска, защото тия хора пътуватъ не по своя воля, а защото сж повикани да отбиятъ единъ свой свещенъ дългъ къмъ родината, къмъ държавата. Между войницитѣ и трудовациитѣ има бедни момчета, които поради това, че служатъ по-малко далече отъ своитѣ родни мѣста и поради липсата на срѣдства за пътуване, не могатъ да се възползватъ отъ дадения имъ отпускъ. (Ръкоплѣскания)

Независимо отъ това ние имаме голѣмъ интересъ, тия отъ трудовациитѣ и войницитѣ, млади хора, които сж встъпили въ бракъ, да отиватъ по-често при своитѣ семейства, защото не е рѣдкость тѣхното дълговеменно отсъствие отъ къщи да довежда до печални резултати: измѣна, а следъ това и разводъ. А това не е въ интересъ на морала въ държавата.

Това не е въ интересъ на държавата и по друго съображение. Ние често пъти приказваме, че трѣбва да се увеличи поирѣста на нашето население, а това отсъствие на младитѣ хора, безспорно, е една отъ по-честитѣ за това, и се получаватъ печални резултати. (Оживление)

Ето защо, г-да народни представители, азъ правя предложението, което г-нъ председателътъ ви прочете, и ви моля да го приемете като необходимо въ дадения случай. Наистина, то може да е въ противоречие съ единъ правилникъ, но правилницитѣ могатъ да се измѣнятъ. Ние взехме решение да не измѣняваме законитѣ съ постановления въ бюджета, но можемъ да измѣняваме наредби и правил-

ници. Нашето решение тукъ има силата на законъ, то е по-силно отколкото правилницитѣ и наредбитѣ, които се създаватъ отъ чиновницитѣ въ нашитѣ учреждения.

Ето защо азъ правя предложението въ смисълъ, да се добави къмъ § 1 отъ приходната часть на бюджета на Дирекцията на желѣзницитѣ следната забележка: „Войницитѣ и трудовациитѣ пътуватъ безплатно по българскитѣ държавни желѣзници, когато сж въ отпускъ“. Смѣтамъ, че съ това ще изпълнимъ единъ свой свещенъ дългъ къмъ тия млади хора, които заслужаватъ тая честъ, това уважение и тая помощъ, която ние ще имъ дадемъ въ дадения случай. (Ръкоплѣскания отъ всички страни)

Председателъ Стойчо Мошановъ: Г-да народни представители! Отъ одобренията, които последвахъ речта на нашия колега г-нъ Струнджевъ, е ясно, че има настроение да се приеме неговото предложение. Но азъ не мога да го поставя на гласуване. Защо? Защото въ закона за експлоатацията на българскитѣ държавни желѣзници е казано, че въпросътъ, кои могатъ да пътуватъ съ намаление или безплатно по българскитѣ държавни желѣзници, се урежда съ специаленъ правилникъ. Законътъ диктува, че именно така ще се урежда този въпросъ — съ правилникъ.

Азъ вѣрвамъ, че г-нъ министърътъ на желѣзницитѣ ще вземе актъ отъ настроението въ Парламента и ще направи потребното. Но не може къмъ единъ параграфъ отъ бюджета на желѣзницитѣ, въ който се предвиждатъ приходи отъ такси отъ превозъ на пътници, багажи и пр., да се гласува подобна забележка. Това предложение е въ противоречие и съ чл. 46 отъ правилника за вътрешния редъ.

Петко Стояновъ: Нека се каже, че Парламентътъ изказва това пожелание.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Азъ го изказвамъ и констатирамъ преобладаващото настроение въ Парламента.

Който приематъ § 1, така както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ (Чете)

„Глава II.

Разни приходи.

§ 2. Отъ продажба на материали, плодове, амбалажи и пр., както и отъ подновяване на пътя и подвижния материалъ — 2.600.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Който приематъ § 2, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете) „§ 3. Електрическа енергия — 700.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Който приематъ § 3, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете) „§ 4. Наемъ отъ ж. п. материали, инв. предмети и други подобни — 1.700.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Който приематъ § 4, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете) „§ 5. Поръчки (частни) въ ж. п. работилници — 700.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Който приематъ § 5, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете) „§ 6. Остатъци отъ суми по сключени бюджети — 2.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Който приематъ § 6, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете) „§ 7. Лихви, глоби и конфискации — 5.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Който приематъ § 7, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете) „§ 8. Разни приходи и от Г. л. дирекция на пошит, телеграфит и телефонит, за превоз на пощенската кореспонденция, пощенскит фургои и други — 5.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 8, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете) „§ 9. Постъпили суми отъ заема сключенъ отъ Б. в. ж. банка за постройка на ж. п. магазини — 20.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 9, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„Часть III.

РАЗШИРЕНИЕ, ПОДОБРЕНИЕ И ОБЗАВЕЖДАНЕ Ж. П. ГАРИ.

Глава III.

Приходи по закона за разширение и подобрене ж. п. гарии и пристанища.

§ 10. 2% отъ стойността на пътнишки билети и 1% отъ абонаментни карти (чл. 4 отъ закона за бюджета за 1933/1934 финансова година) — 12.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 10, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете) „§ 11. 3% отъ такси за превозване стоки — 32.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 11, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете) „§ 12. Отъ наеми на бюфети, квартири, магазини, будки и мѣста по ж. п. мрежа — 7.400.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 12, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете) „§ 13. Отъ продажба на товарителници и митнически декларации по износа; разни и лихви — 4.200.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 13, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„Глава IV.

§ 14. Отъ обезщетения на опожарени имоти — не се предвижда приходъ.

Председател Стойчо Мошанов: По § 14 не се предвижда приходъ.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„Забележка I. Въ вноснитъ листове за приходитъ по § 1 сумата на прихода се вписва общо, безъ да се поделѣ по буквитъ на сѣция параграфъ. Отдѣление контрола приходи води смѣтка за приходитъ по параграфи и букви на § 1, споредъ резултатитъ отъ проверката на месечнитъ отчети на службитъ за събраниитъ и внесени приходи и дава на Врх. смѣтна палата сведения.“

Забележка II. На приходъ по § 5 се внасятъ само чиститъ печалби отъ стойността на изработенитъ частни порѣчки въ ж. п. р-ци, а разликата, съставляваща стойността на материали и налници, ще се възстановява по съответнитъ разходни параграфи.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат забележки I и II, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„Часть III.
СЛУЖБА „СОЦИАЛНИ ГРИЖИ“.

Глава V.

§ 15. Медицински удържки отъ заплатитъ на персонала (1%) — 6.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 15, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 16. Отъ наемъ на квартири на службата — 2.250.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 16, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 17. Отъ обезщетение за опожарени имоти — не се предвижда приходъ.

„§ 18. Глоби по закона за реда по желѣзнитъ пѣтища, крайрѣжията и пристанищата — 15.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 18, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 19. Такси отъ питомци въ желѣзн. пансионери (1/10 часть отъ годишната брутна заплата на родителя на пансионера) и такса отъ децата на желѣзничари въ почивнитъ станции (1/10 отъ месечната брутна заплата съ максимумъ 500 л.) и отъ студенти въ студ. домъ по 100 л. месечно — 600.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 19, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 20. Глоби, конфискации и др. — 435.000 л.“
Зачерква се „и др.“ и текстътъ става така:
„Глоби и конфискации“. Кредитътъ не се промѣня.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 20 съ предложената поправка, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„ОТДѢЛЪ II.

Постройка нови желѣзници.

Глава VI.

§ 21. Отъ недобори — 8.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 21, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 22. Постъпления по чл. 2 буква в отъ закона за измѣнение и допълнение на закона за разширение ж. п. мрежа, съгласно § 39 отъ закона за измѣнение и допълнение на закона за данѣка върху приходитъ („Държавенъ вестник“, бр. 258, отъ 16 февруарий 1933 г. и чл. 9 отъ закона за събиране закѣснѣли и тек. данѣци („Държавенъ вестник“, бр. 223, отъ 2 януарий 1934 г.) — 3.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 22, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 23. Отъ превърната въ пари вр. тр. повин. въ пошкозаинт. общини (буква д и е на чл. 2) и отъ откупуване на вр. тр. пов. по постр. на желѣзници, по чл. 2 буква ж и членове 4, 8 и 9 отъ закона за измѣнение и допълнение на закона за разширение ж. п. мрежа — 7.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 23, моля, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 24. Отъ осн. желѣзопѣтенъ данѣкъ въ размѣръ по 30 лева и такъвъ 10% върху данѣка върху общия доходъ,

съгласно чл. 2 буква и и чл. 6 букви а и б отъ закона за измѣнение и допълнение закона за разш. ж. п. мрежа и пристанища (80% отъ данъка) — 24.000.000 л.^а
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 24, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)
„§ 25. Отъ наемъ на дековилени пътъ, вагонетки и др. — 35.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 25, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)
„§ 26. Глоби по закона за разш. ж. п. мрежа и правил. за прилагането му, лихви и пр. — 4.500.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 26, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)
„§ 27. Разни приходи — 2.900.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 27, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.
По този параграфъ има предложение отъ народния представител г-нъ Димо Янковъ, но понеже той не го е направилъ въ бюджетарната комисия, не мога да му дамъ думата — още повече, че се касае за увеличение на приходъ.

Димо Янковъ: Правихъ го въ бюджетарната комисия.

Председателъ Стойчо Мошановъ: По параграфи 27 и 28 не е правено никакво предложение въ комисията.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)
„§ 28. Постъпления съгл. § 5 отъ наредбата-законъ за допълн. и измѣн. на закона за разширение на ж. п. мрежа и прист. за изплащане отчужденитъ мѣста за постройки на ж. п. линии презъ мин. години („Д. в.“, брой 219/1935 г.)“
По този параграфъ не се предвижда приходъ.

Димо Янковъ: Искамъ думата. По § 28 направихъ предложение въ комисията.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Имате думата, г-нъ Янковъ, да обясните предложението си по § 28.

Димо Янковъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители. Азъ съмъ единъ отъ онѣзи, които сериозно се занимаватъ съ социални въпроси. Смятамъ, че социалниятъ въпросъ у насъ можъ да се разреши, България може да даде хлѣбъ и обѣкло на всѣки здравъ българинъ, а така също да се грижи за беднитъ и недъжави хора. Това можемъ да го направимъ само съ една социална политика, водена отъ нашитъ стопански министерства.

Азъ виждамъ, че известни категории чиновници и служаци по желѣзницитъ, особено персоналитъ по движението, сѣ много слабо възнаградени. Единъ машинистъ, който пътува 24 часа, получава 125 до 150 л. надница. Въ 12 часа срѣдъ нощъ да отиде, да кажемъ, на Софийската или Пловдивската гара, да работи 2-3 часа, за да приведе машината въ исправностъ и пр. — мене ми се струва, че никой отъ насъ не би направилъ това нѣщо за 150 л.

Въ този видъ, въ който е изработенъ бюджетътъ на българскитъ държавни желѣзници, при тия приходи, които сѣ предвидени, не можемъ днесъ да измѣнимъ заплатитъ, защото ще настане една бъркотия. Съгласенъ съмъ съ това нѣщо. Но ние трѣбва да дадемъ едно морално удовлетворение на тия работници, които сѣ постоянно мобилизирани, постоянно на бойна нога, като войника въ военно време.

Затова предлагамъ да се увеличи кредитътъ по § 28 отъ 8 на 10 милиона лева. Моля г-нъ министра на финанситъ да се съгласи съ това предложение, за да се даде едно малко възнаграждение на онѣзи служаци и чиновници по желѣзницитъ, които проявяватъ усърдие и особени грижи за държане въ исправностъ на машинитъ, които имъ се повѣряватъ. Г-да народни представители! На единъ машинистъ и на единъ огняръ се повѣрява инвентаръ за милиони, повѣрява се и живота на стотици хора. Азъ моля, да се увеличи кредитътъ по § 28 отъ 8 на 10 милиона лева,

за да се даде едно малко по-големо възнаграждение на служащитъ по движението.

Йосифъ Разсукановъ: Вие говорите по разходната частъ, а сега се приема приходната.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Г-нъ Янковъ! Вие правите предложение по § 28 отъ разходната частъ, а сега се разглежда приходната частъ. Когато дойде разходната частъ, ще гласуваме Вашето предложение.

Димо Янковъ: Добре.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 28, по който нѣма направено никакво предложение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)
„§ 29. Постъпления, съгласно наредбата-законъ за довършване постройката на ж. п. л. Кричимъ—Пещера, отъ:
а) Пещерска община — 120.000 л.
б) Брациговска община — 100.000 л.
в) Бежка община — 70.000 л.;
г) Козарска община — 70.000 л.;
д) Кричимска община — 80.000 л.;
е) Куртово Конарска община — 30.000 л.;
ж) Новоседска община — 30.000 л.;
з) Баташка община — 35.000 л.;
и) Равногорска община — 30.000 л., всичко 565.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 29, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„ОТДѢЛЪ III.

Водни съобщения.

Часть I.

КОРАБОПЛАВАНЕ.

Глава VII.

Пристанищни приходи.

„§ 30. Отъ недобори до 31 XII. 1938 г. по закона за разширение ж. п. мрежа и пристан. отъ 1925 г. — 1.500.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 30, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)
„§ 31. Постъпления по чл. 2, буква в и чл. 6 отъ закона за измѣнение и допълнение на закона за разширение ж. п. мрежа и пристанища, съгласно § 39 отъ закона за измѣнение и допълнение закона за данъка върху приходитъ — 100.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 31, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)
„§ 32. Отъ превърната въ пари вр. тр. повинностъ (букви „д“ и „е“ на чл. 2) и откупуване на вр. тр. пов. по постройка на пристанищата по чл. 2, буква „ж“ и членове 4, 8 и 9 отъ закона за измѣнение и допълнение закона за разширение ж. п. мрежа и пристанища — 550.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 32, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)
„§ 33. Отъ основенъ ж. п. данъкъ (20% отъ данъка) и пристанищенъ данъкъ съгласно съ чл. 2, буква „и“ и чл. 6 букви „а“ и „б“ отъ закона за измѣнение и допълнение на закона за разш. ж. п. мрежа и пристанища — 6.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 33, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)
„§ 34. Отъ обезщетения за опожарени имоти.“
По този параграфъ не се предвижда приходъ. (Чете)
„§ 35. Разни и лихви — 1.229.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 35, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„Глава VIII.

Експлоатационни приходи от пристанищата.

§ 36. Такси:

- а) товарно и за превози, преноси и манипулации на стоки право,
 - б) корабно право,
 - в) фарово право,
 - г) санитарна такса,
 - д) разни такси и др. приходи — 98.000.000 лева“
- Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 36, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 37. Наеми:

- а) плаващ инвентар;
 - б) сухопътен инвентар — 1.100.000 л.“
- Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 37, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 38. Превози:

- а) пътници;
 - б) стоки — 10.000.000 л.“
- Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 38, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 39. Отъ добивъ на камъни (продажба) и на електричество, приходи отъ пристанищни работилници и пр. — 550.000 л.“

Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 39, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 40. Отъ наемъ на квартири, магазини, будки, мѣста и разни — 2.100.000 л.“

Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 40, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 41. Приходи отъ такси за използване на оборитъ за добитък въ пристанищата: Варна и Бургас — 150.000 л.“

Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 41, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 42. Отъ постъпили суми презъ минали бюджетни години, отъ продажба на мѣста въ района на Варненското индустриално пристанище, съгласно закона за благоустройството и отчуждаване на мѣстата въ района на Варненското индустриално пристанище, съгласно чл. 10 отъ закона, „Държ. в-къ“, бр. 92/25. VII. 1929 г.“

По този параграфъ приходъ не се предвижда.

Часть II.

„§ 43. Отъ заеми сключени и които ще се сключватъ — 150.000.000 л.“

Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 43, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„Разходи.

ОТДѢЛЪ I.

Желѣзници.

ЧАСТЬ I.

Експлоатация и спомагателни служби.

Глава I.

Разходи за персонала.

Централно управление.

§ 1. Заплати (вижъ объясн. таблица на стр. 1619) — 22.488.000 л.“

(Въ объяснителната таблица къмъ този параграфъ комисията е направила следнитъ промѣни:

На стр. 22, „I контролоръ-счетоводителъ, заведующъ службата по гаранциитъ и по приходитъ и разходитъ на Б. Д. Ж. и пристанища“ става „I контролоръ по отчетността, заведующъ службата по гаранциитъ“ и т. н.

На стр. 23, въ „II. Отдѣление машинно“, инженеръ-инспекторитъ отъ двама се увеличаватъ на трима и кредитътъ за заплата годишно отъ 160.080 л. се увеличава на 240.120 л.

На същата страница „д. Електрическа служба“ става: „д. Електрическо бюро“. Длъжността „началникъ на службата — инженеръ-инспекторъ“ съ месечна заплата 6.670 л. се заличава.

На стр. 24, въ „г. Служба за контрола вагонитъ“, „I началникъ на службата“ става „I началникъ на службата инженеръ-инспекторъ“).

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 1, заедно съ объяснителната таблица и направенитъ поправки въ нея отъ бюджетарната комисия, отбелязани съ червено мастило, които ще бждатъ завѣрени отъ г-нъ докладчика, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

Външни служби.

Подържане, надзоръ и подновяване на ж. п. линии.

§ 2. Заплати (вижъ объясн. таблица на стр. 1619) — 120.000.000 л.“

(Въ объяснителната таблица къмъ § 2 месечната заплата на техницитъ-строители-конструктори се увеличава отъ 2.510 л. на 2.760 л. Съответно се измѣнятъ, поради тая промѣна и цифритъ въ графата „Всичко“ и въ графата „Разрешени кредити“ общо по А, Б, В, за 1939 бюджетна година“.

Вмѣсто „78 майстори-специалисти“ ставатъ „84 майстори-специалисти“).

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 2, заедно съ объяснителната таблица, така както е измѣнена отъ комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 3. Надници за временни работници; 6% за ф. „Общ. осигуровки“ и 2% за фондъ „Злополука“ — 50.000.000 л.“

Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„Тракции и депа.

§ 4. Заплати (вижъ объясн. таблица на стр. 1619) — 96.300.000 л.“

(Въ объяснителната таблица, следъ забележитъ се поставятъ думитъ: „Отъ 112 влакови надзорници единиятъ за ремиза — по изборъ“).

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 4, заедно съ объяснителната таблица, както е приета отъ комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 5. Надници за временни работници; 6% фондъ „Общ. осигуровки“ и 2% за фондъ „Злополука“ — 3.000.000 л.“

Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„Движение.

„§ 6. Заплати (вижъ объясн. таблица на стр. 1619) — 182.260.000 л.“

(Въ объяснителната таблица към § 6 сж направени отъ комисията следните промѣни:

На стр. 42, вмѣсто „завдующъ ж. п. колетно бюро“, става „началникъ ж. п. колетно бюро“.

На стр. 43, въ забележката, на шестия редъ, вмѣсто „1 вагоноразпредѣлителъ“ става „1 стокоразпредѣлителъ“ и на осмия редъ, вмѣсто „7 заведующи сточни служби“ ставатъ „8 заведующи сточни служби“.

На стр. 44 се предвижда единъ кантарджия за Габрово, вследствие на което броя на служителитъ отъ 16 се увеличава на 17, а кредитътъ за заплати отъ 397.440 л. — на 418.200 л.

На стр. 46, двамата чиновници на гара Добринѣ ставатъ трима и съответно общиятъ брой на служителитъ отъ 6 става 7, а кредитътъ за заплати отъ 145.920 л. става 176.040 л.

На стр. 49, пореденъ № 170, вмѣсто „Гларусъ“ става „Солници“. Прибавя се пореденъ № 180 — гара Козарско, съ персоналъ: 1 началникъ, 2 чиновници, 2 стрелочници, 1 преносвачъ — значи общо 6 служители — и кредитъ за тѣхъ 142.600 л. Прибавя се пореденъ № 181 — гара Куртово-конаре, съ персоналъ: 1 началникъ, 2 чиновници, 2 стрелочници, 1 преносвачъ, всичко 6 души и кредитъ за тѣхъ 142.600 л.

Въ забележката на първия редъ, вмѣсто „Гларусъ“, става „Солници“, а на втория редъ следъ „Панисово“ вмѣсто „Бяга“ се прибавя: „Козарско и Куртово-конаре“.

На стр. 54 се прибавя пореденъ № 61 — гара Габрово, съ 1 младши ж. п. полицай и кредитъ за него 18.720 л. годишно).

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 6, заедно съ объяснителната таблица, както е приета отъ комисията, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 7. Надници за поддържане телегр. и телеф. мрежа и за други нужди по движението; 6% за фондъ „Общ. осигуровки“ и 2% за фондъ „Злополука“ — 3 000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 7, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 8. За общи работници-преносвачи (240 души съ месечно възнаграждение по 1.500 л. и 20 пом. сортировачи по 1.600 л. мес. възнагр., при които служби по ведомството се окаже нужда), 6% за фондъ „Общ. осигуровки“ и 2% за фондъ „Злополука“ — 5.745.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 8, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„Медицинско отдѣление.

§ 9. Заплати (вижъ объясн. таблица на стр. 1619) — 7.200.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 9, заедно съ объяснителната таблица къмъ него, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 10. Надници; 6% за фондъ „Общ. осигуровки“ и 2% за фондъ „Злополука“ — 30.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 10, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„Външни б. к. служби.

§ 11. Заплати (вижъ объясн. таблица на стр. 1619) — 811.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 11, заедно съ объяснителната таблица къмъ него, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„Магазини.

§ 12. Заплати (вижъ объясн. таблица на стр. 1619) — 2.742.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 12, заедно съ объяснителната таблица къмъ него, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 13. Надници; 6% за фондъ „Общ. осигуровки“ и 2% за фондъ „Злополука“ — 700.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 13, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„Тракционни работилници.

§ 14. Заплати (вижъ объясн. таблица на стр. 1619) — 119.800.000 л.“

(Въ объяснителната таблица къмъ този параграфъ, на стр. 61, вмѣсто „Русенски районъ“, комисията е поставила: „Варненски районъ“).

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 14, заедно съ объяснителната таблица къмъ него, както е приета отъ комисията, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„Техническа служба и работилница при поддържането.
§ 15. Заплати (вижъ объясн. таблица на стр. 1619) — 10.600.000 л.“

(Въ объяснителната таблица къмъ този параграфъ, комисията е направила следните промѣни:

Месечната заплата на ревизоритъ по мостоветъ е увеличена отъ 3.020 л. на 3.260 л.

Месечната заплата на първомайсторитъ е увеличена отъ 2.840 л. на 3.020 л.

Въ текста следъ таблицата, на шестия редъ, вмѣсто „строителенъ техникъ“ става „техникъ-строителъ-кондукторъ“).

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 15, заедно съ объяснителната таблица, както е измѣнена отъ комисията, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 16. Надници на временни работници; 6% за фондъ „Обществени осигуровки“ и 2% за фондъ „Злополука“ — 5.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 16, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„Работилница за телегр. тел. и сигнал. инсталации.
§ 17. Заплати (вижъ объясн. таблица на стр. 1619) — 838.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 17, заедно съ объяснителната таблица къмъ него, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„Импрегнация.

§ 18. Заплати (вижъ объясн. таблица на стр. 1619) — 981.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 18, заедно съ объяснителната таблица къмъ него, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 19. Надници; 6% за фондъ „Обществени осигуровки“ и 2% за фондъ „Злополука“ — 600.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 19, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„Печатница.

§ 20. Надници; 6% за фонд „Обществени осигуровки“ и 2% за фонд „Злополука“ — 110.000 л.“
Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 20, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„Общ инспекторат за външните служби.

§ 21. Заплати (вижъ объяс. таблица на стр. 1619) — 320.000 л.“

(Въ объяснителната таблица къмъ този параграфъ, вмѣсто „2 старши машинни контролѣри“, комисията е поставила „2 старши контролѣри“ — единъ по движението и единъ машиненъ).

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 21, заедно съ объяснителната таблица къмъ него, както е приета отъ комисията, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„Горски стопанства.

§ 22. Заплати (вижъ объяс. таблица на стр. 1619) — 270.000 л.“

Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 22, заедно съ объяснителната таблица къмъ него, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 23. Надници; 6% за фонд „Обществени осигуровки“ и 2% за фонд „Злополука“ — 3.500.000 л.“

Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 23, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„б) Други персонални разходи.

§ 24. Пътни и дневни пари по смѣтка и безотчетни по размѣри, посочени въ объяс. таблица за личенъ съставъ, за премѣстване и за командировка по служебни работи на държавни служители, частни лица и експерти, по определение на Министерския съветъ — 7.000.000 л.

Забележка. Длъжностните лица, които се командироваха да замѣстватъ отсъстващи такива или да засилятъ временно персонала въ нѣкоя служба и отчетниците, отиващи до клоновете на Бълг. нар. банка за вносъ или осребряване на платежни заповѣди, получаватъ само дневни пари въ $\frac{1}{2}$ размѣръ споредъ сезона и нѣматъ право да си трѣбватъ безотчетни пари отъ гарата до Бълг. нар. банка. Отчетниците, които служби сѣ в сѣдалището на Бълг. нар. банка, когато нѣматъ държавно превозно сръдство, трамвай или омнибусъ, нѣматъ превозно сръдство за пренасяне на държавни суми въ зависимостъ отъ разстоянието най-много до 30 л. Последниятъ разходъ се оправдава срещу смѣтко-разписка и удостоверение отъ банката.

Командировани стрѣлочници и маневристи получаватъ само следувателни имѣ се дневни пари, а не и маневрено възнаграждение.

На длъжностните лица получаващи дневни въ $\frac{1}{2}$ размѣръ, отъ дневните пари не се задържа 20 л., макаръ и да сѣ пренощували въ държавни помѣщения“.

Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 24, заедно съ забележката къмъ него, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 25. Икономически премии на тракционния персоналъ за текущата и минали години — 3.500.000 л.“
Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 25, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 26. Косвено възнаграждение: километрическо, маневрено и за пренощуване (вмѣсто пътни и дневни пари по смѣтка); порционни пари на персонала отъ ж. п. линия съгласно забелжката въ объяснителната таблица — 32.000.000 л.“

Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 26, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 27. Премия въ ж. п. работилници и депа, по правилникъ одобренъ отъ Министерския съветъ по докладъ на министра на финансите. Премийните възнаграждения се съобразяватъ съ кредита — 5.500.000 л.“

Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 27, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 28. Възнаграждение за нощенъ трудъ (чл. 66 отъ закона за държавните служители) на ж. п. служители, които работятъ нощемъ вънъ отъ установеното работно време, по правилникъ одобренъ отъ министра на ж. п. т. т. Възнаграждението се съобразява съ кредита — 8.000.000 л.“

Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: По § 28 има две предложения: едно отъ народния представител г-нъ Димо Янковъ, койго го разви, и друго отъ народния представител г-нъ Дончо Узуновъ. И двѣта предложения сѣ въ смисълъ: кредитътъ по този параграфъ да се увеличи отъ 8.000.000 л. на 10.000.000 л. Съ това увеличаване на кредита г-нъ министрътъ на финансите не е съгласенъ.

Които приемат § 28 така, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 29. Възнаграждение за извънреденъ трудъ (чл. 66 отъ закона за държавните служители) на шофѣри, които работятъ вънъ отъ определеното отъ закона и специални наредби време. Размѣрътъ на възнаграждението се определя съ заповѣдъ отъ министра на железниците, пошитъ и телеграфитъ — 50.000 л.“

Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 29, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 30. Помощи за лѣкуване; конюсаръ на частни лѣкари и аптекари за бърза неотложна помощъ при внезапни заболявания; за погребения на бедни и пострадали отъ злополука държавни служители и наети работници и за ортопедически сръдства на настоящи и бивши ж. п. служители — 1.500.000 л.“

Забележка. Помощи за лѣкуване се отпускатъ съгласно разписанието за болестите по правилникъ одобренъ отъ министра на железниците, пошитъ и телеграфитъ.“

Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 30, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 31. Обезщетения, помощи и награди на пътници, ж. п. служители и частни лица за злополука и откриване изгубени или откраднати колетѣ и откриване повреди на ж. п. линии и материали и за предотвратяване на несчастни случаи възъ основа на правилника за премийитъ — 300.000 л.“

Безъ изменение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приемат § 31, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 32. Вноска въ осигурителната „Желѣзничарска каса“, уредена съгласно чл. 22 отъ закона за уредба и управ-

ление на Бълг. държ. железници и пристанища — 9.500.000 л.

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 32, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 33. Награди за предотвратяване на злополука и за постигане сигурностъ въ движението, включително възнаграждението за откриване съпени релси, възнаграждение на частни лица за изработване закони, наредби и правилници, по размѣри опредѣлени отъ Министерския съветъ — 200.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 33, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 34. За временни курсове и изпитъ на ж.-п. служители (по 16 л. дневни за курсиститѣ и по 50 л. на часъ за лекторитѣ не на държавна служба) — 200.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 34, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„Глава II.

Разходи за доставки и производство на материали

„§ 35. Гориво: брикети, дървени въглища, кафяви и черни каменни въглища, дърва, коксъ и др. — I гр. по номенклатурата — 167.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 35, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 36. Материали за осветление: петролъ, газойлъ, бензинъ, карбитъ, колза, кибритъ, парафинъ, свѣци, факли, фитилъ, цилиндри, глобуси, чорапчета и др. — II гр. по номенклатурата — 9.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 36, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 37. Електрическа енергия, вода и др. — 15.000.000 л. Забележка. Б. Д. Ж. и пристанища не плащатъ глоби за настоящата и миналитѣ финансови и бюджетни години за късното плащане на такса за каналъ, сметъ, вода и паважъ на общинскитѣ управления и стопанства къмъ тѣхъ.“

Забележката по този параграфъ се заличава.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 37, съ направеното измѣнение отъ комисията, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 38. Електрически материали: арматури, абажури, аноди, батерийки, бутони, бушони, глобуси, предпазителни гнѣзда, дубели, елементи, жици, кабели, изолатори, звънци, ключове-контакти, електрически крушки, бубяни, прекъсвачи, реостати, табла, трансформатори, тръби, фазонги, щепсели и др. — III гр. по номенклатурата — 6.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 38, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 39. Материали за мазане и чистене: азбестъ, вазелинъ, грезъ, оплътнителни картови, мазиленъ възглавници, катранъ, стъклена книга, толена лой, разни масла, масъ, метли, набивки, цвѣтни конци, пемза, прежда, сода, шмиргелъ и др. — IV гр. по номенклатурата — 20.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 39, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 40. Канцеларски материали, бланки, букви печатарски, восъкъ, гуми, декстринъ, етикети, игли, календари, кананъ, картончета за ж. п. билети, картонъ, книга, ленти книжни и за пишущи машини, мастило, моливи, пера, пликкове и др. — V гр. по номенклатурата — 3.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 40, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 41. Бояджийски материали: амонякъ, асфалтъ, безиръ, бораксъ, разни бои, гипсъ, глицеринъ, графитъ, заряди за пожарогасители, кислородъ, киселини, химикали, лакове, лепила, пасти, разни препарати, спиртъ, тукалъ, терпентинъ, шеллакъ, бояджийски шаблони и др. — VI гр. по номенклатурата — 11.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 41, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 42. Медикаменти: лѣкарства, превързочни материали, дезинфекционни материали, аптекарски съдове, лѣкарски инструменти и апарати; материали и медикаменти (и за лѣкуване болни животни за ветеринарната служба); и др. — VII гр. по номенклатурата — 3.250.000 л.“

Забележка. Разрешава се на аптечния складъ при медицинската служба при Б. Д. Ж., като членъ съ 60.000 л. дѣлове при Българското аптекарско кооперативно дружество, да достави отъ същото лѣкарства, превързочни материали и др. отъ различно естество за всѣки артикулъ до 50.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 42, заедно съ забележката, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 43. Стѣкла: епруветки, огледала, стѣкла на прозорци, стѣкла за вагонни прозорци, за сигнали, водомѣрни стѣкла и др. — VIII гр. по номенклатурата — 2.200.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 43, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 44. Материали текстилни и кожени: американъ, бризентъ, вата, върви, въжа, гьонъ, докъ, зебло, кадифе, кайши, кече, кожа, колани, копчета, линолеумъ, пегамондъ, платна, пружини, ремѣци, морска трева, халки, шнурове и др. — IX гр. по номенклатурата — 5.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 44, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 45. Материали гумени: бандажи гумени, гуми автомобилни и др., кланани гумени, набивки гумени, плочи гумени, прѣстени, рѣжави, черва, платнени черва, шайби гумени и др. — X гр. по номенклатурата — 2.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 45, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 46. Материали дървени: греди, дѣски, дръжки, легви, пилоти, телеграфни стѣлбове, трупи, фурнири, шперплати и др. дървени материали — XI гр. по номенклатурата — 16.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 46, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 47. Метали: алуминий, антимонъ, бронзъ, жельзо (разни форми), калай, композиция, разни ламарини, медъ, месингъ, олово, припои, разни стомани, цинкъ, чугунъ,

и др. — XII гр. по номенклатурата — 23.000.000 л.
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 47, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 48. Метални издѣлия: брави, винтили, разни витла, разни витлици, телени вѣжета, гвозден, дробинки, електроди, желѣзни тапи, водопроводни колѣна, желѣзни кофи, гранове, куки, картинки, нипели, нитове, панти, разклонители, райбери, синджири, телено сито, тель, водопроводни трѣби, трѣби желѣзни безшевни, трѣби манесманови, трѣби медни, месингови, стоманени, чугунени, фланци, холендри, шайби, шпленти и др. — XIII гр. по номенклатурата — 9.600.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 48, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 49. Материали зидарски и др.: варъ, барутъ, гърнета за клозети, динамитъ, камъни, капсули, керемиди, колена каменинови, мушама покривна, омивалници порцеланови, чугунени, циментови, патрони, пѣськъ, плочи, прѣстъ лѣярска, трѣби каменинови, тухли разни, фитиль, цементъ, чопъ и др. — XIV гр. по номенклатурата — 7.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 49, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 50. Градинарски материали: дръвчета, лико, саксии, семена, цвѣтя и др. градинарски материали — XIV гр. по номенклатурата — 250.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 50, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 51. Фуражи: ечемикъ, сѣно и др. — XIV гр. по номенклатурата — 250.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 51, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 52. Материали за горна постройка: редси, стрелки, дребенъ ж. п. материалъ и др. — XV гр. по номенклатурата — 34.500.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 52, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 53. Материали за долна постройка: баластъ, креозотъ, спирателни обувки, отбивачки за глухи линии, траверси, уклоноуказатели, цинковъ хлоридъ, горски такси и др. — XV гр. по номенклатурата — 56.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 53, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 54. Инструменти: свредли, райбери, мечици, пили, менгемета, наковални, чукове, ливии, ключове, дѣта, клещи, винторѣзни дѣски, точилни камъни, шмиргелни шайби, барамини, брадви, вили, гребла, лампи за нагрѣване, лопати, триони, четки бояджийски и др. — XVI гр. по номенклатурата — 5.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 54, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 55. Машини сѣчивни: разни видове сѣчивни машини, оксигенови апарати, за шлифоване и др., електромотори, вентилатори, мотори, динамомашини, компресори, каменотрошачки, кранове, крикове, локомобили, макари, помпи, турбини, чукове ковашки, голѣми, чукове револверни вѣ-

душни, рѣчни бормашины, електрически и въздушни и др. — XVII гр. по номенклатурата — 6.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 55, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 56. Апарати: автомати за билети, телефонни апарати, амперметри телеграфни апарати, токоизправителни, барометри, вакуумметри, водомѣри, волтметри, гѣстомѣри, електромѣри, компаси, манометри, телефонни нумератори, пирометри, прожектори, телефонни апарати, разни уреди и др. — XVIII гр. по номенклатурата — 2.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 56, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 57. Облѣкло: зимно и лѣтно служебно формено облѣкло, работно облѣкло, шапки, рѣкавици, обуша, ботуши и материали за тѣхъ — XX гр. по номенклатурата — 20.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 57, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 58. Инвентарни предмети: камиони, бидони, гумени ботуши, бурета, бюфети, вагонетки, вани, возни, велосипеди, вилици, възглавници, децимали, драмове, разни мебели, файтони, каси, компостьори, печки, лампи, живъ инвентаръ и др. инвентарни предмети — XIX гр. по номенклатурата — 4.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 58, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 59. Резервни части за: локомотиви, тендери, мотори, вагони, автомобили, механически и автоматични спирачки и др. — XXIV гр. по номенклатурата — 25.840.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 59, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 60. Сьоръжения: мостове, централни стрелки, осигурителни инсталации семафори, водопойни кранове, вагонни кантари, обръщатели и др., както и частитѣ за тѣхъ — XXI гр. по номенклатурата — 3.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 60, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 61. Амбалажъ: бурета, бутилки, дамаджани, кошове, сѣндѣци, тенекии, чували, шишета и др. — XXIII гр. по номенклатурата — 400.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 61, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 62. За материали не включени въ номенклатурата — 2.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 62, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 63. За доставка на подвиженъ желѣзнопѣтенъ материалъ, инсталации за работилницитѣ и депата: механически, електрически, водни, подвижни мостове, възглицни кранове и др. — 2.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 63, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 64. За поправка на локомотиви и вагони и направа на нови вагони въ частни работилници и доставка на моториси — 10.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 64, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 65. За изплащане презъ 1939 г. припадающитъ се вноски и лихви по компенсационната сдѣлка — 81.026.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 65, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 66. Направа, поправка и преправка на здания и съоръжения по експлоатирани линии (материалъ и работници) и здание за централно управление на Главната дирекция на желѣзницитъ и пристанищата — 12.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 66, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 67. Постройка на желѣзнопътни магазини — 20.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 67, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 68. За обзавеждане на психотехническата лаборатория съ апарати, инструменти и мобилировка — 350.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 68, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 69. За храна на болнитъ и персонала въ болницата — 1.500.000 л.“

Забележка. Съ храна отъ болничния персоналъ ще се ползватъ: дежурния лѣкарь, дежурния фелдшеръ, дежурния п.-аптекарь, милосердниѣ сестри, готвача и помощника му, болногледачитъ и прислужницитъ отъ болницата, домакинътъ и семейството му до три малолѣтни члена, дежурниятъ вратаръ, перакитъ и шивачката.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 69, съ забележката къмъ него, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 70. Разходи по сключени бюджетни упражненія — 4.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 70, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„Глава III

Общи разходи.

а) Веществени.

„§ 71. Поддържане инвентарни предмети и инсталации, извършени отъ частни работилници и лица вкл. пране на бельо, килими, пердета, подковаване коне и пр. — 200.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 71, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 72. Разписания, тарифи, пътнички билети и пр. — 3.600.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 72, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 73. Книги и списания по специалността, издания на Главната дирекция — 100.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 73, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 74. Непредвидени веществени разходи — 10.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 74, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„б) Разни.

§ 75. Наеми за помѣщения, служебни и жилищни, такси за канално право, сметъ и пр. — 850.000 л.

Забележка. Б. Д. Ж. и пристанища не плащатъ глоби за настоящата и минали финансови и бюджетни години за късното плащане на такси за каналъ, сметъ, вода, паважъ на общински управления и стопанства къмъ тѣхъ.“

Забележката къмъ този параграфъ се заличава.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 75, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 76. Наеми за използване чужди вагони и локомотиви, обезщетения за използване на чужди желѣзнопътни линии; наемъ на статистически машини — 1.100.000 л.“

Въ текста на този параграфъ комисията заличи думитъ „наемъ на статистически машини“ и кредита отъ 1.100.000 л. намали на 1.000.000 л.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Има предложение отъ народния представител г-нъ Йосифъ Робевъ заличенитъ думи отъ комисията „наемъ на статистически машини“ да се възстановятъ.

Министъръ Владимиръ Аврамовъ: Съгласенъ съмъ.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ това предложение на г-нъ Йосифъ Робевъ, съ което е съгласенъ г-нъ министърътъ на желѣзницитъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Които приематъ § 76, безъ поправката предложена отъ комисията, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 77. Обезщетения за нарушения на превозния договоръ и обезщетения на пострадали пътници и нещастни случаи по вина на българскитъ държавни желѣзници — 400.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 77, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 78. За опожарени имоти отъ влакове презъ текущата и минали години — 500.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 78, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 79. Сждебни мита, водене дѣла и изплащане присъдени суми и др. — 1.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 79, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 80. За осигуровка срещу пожаръ: редовна годишна вноска на премии съгласно съ специалния правилникъ и за покупка на пожарогасители — 1.500.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 80, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 81. Вноска за участие въ желѣзнопътни конгреси и сдружения; вноска за Българския националенъ комитетъ за енергията; вноска на дружеството на спалнитъ вагони“

за поддържане автомобилно съобщение между Каникинъ и Техеранъ — 300.000 л.
Безъ измѣнение.

* **Председателъ Стойчо Мошановъ:** Които приематъ § 81, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)
„§ 82. Реклама и пропаганда за привличане отъ чужбина трафикъ по българскитѣ държавни желѣзници — 300.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 82, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)
„§ 83. Извънредни разноски безотчетно — 200.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 83, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)
„§ 84. Пощенски разноски, обявления, трамвайни карти и др. — 600.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 84, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)
„§ 85. За подпомагане научни издания по желѣзнопътното дѣло и технически изобретения, както и за уреждане спортни игрища за желѣзнопътнитѣ служители — 150.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 85, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)
„§ 86. Награди за поощрение въ службата — 100.000 л.“
Комисията увеличи кредита по този параграфъ отъ 100.000 л. на 200.000 л.

Председателъ Стойчо Мошановъ: По този параграфъ има направено предложение отъ народния представител г-нъ Димо Янковъ, кредитътъ отъ 200.000 л. да се увеличи на 500.000 л. Въпросътъ е разисканъ въ бюджетарната комисия, въ която кредитътъ по сѣщия параграфъ отъ 100.000 л. е билъ увеличенъ на 200.000 л.
Има думата народниятъ представител г-нъ Димо Янковъ.

Димо Янковъ: Г-да народни представители! По сѣщитѣ съображения, които изтъкнахъ по § 28, моля, г-нъ министра на финанситѣ да се съгласи да се увеличи кредитътъ по този параграфъ отъ 200.000 на 500.000 л. Поддържамъ предложението си.

Министъръ Добри Божиловъ: Не съмъ съгласенъ.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Г-нъ министърътъ на финанситѣ не е съгласенъ съ предложението на г. Янковъ. Които приематъ предложението на г-нъ Димо Янковъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Които приематъ § 86, както се предлага отъ бюджетарната комисия — съ увеличение на кредита отъ 100.000 л. на 200.000 л. — моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„Глава IV.

Разходи за дългове на българскитѣ държавни желѣзници.

„§ 87. Лихви и погашения на консолидирани дългове:
1. На дълга 3.990.000.000 л., съгласно съ ал. II на чл. 38 отъ закона: лихви и погашения 146.471.000 л.
2. На дълга 307.000.000 л. отъ стабилизационния заемъ отъ 1928 г.

а) за лихви	21.629.059 л.
б) за погашения	2.724.900 „
в) за комисионни	114.957 „
3. На заема отъ Българската народна банка за постройката на желѣзнопътната линия Крумово — Асеновградъ лихви и погашения	628.020 „

Всичко . . 171.567.936 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 87, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)
„§ 88. Лихви и погашения на други дългове:
1. За погасяване и лихви на 16.000.000 л.
заемъ отъ спестовната каса 1.680.256 л.
8.000.000 л. заемъ отъ мини „Перникъ“ 3.009.270 „
60.000.000 л. заемъ отъ спестовната каса 4.837.004 „
и 90.000.000 л. заемъ отъ спестовната каса 11.956.659 „
2. За лихви и погашения на заема съ 5% лихва къмъ фондъ „Общ. осигуровки“ въ размѣръ на 160.000.000 л.:
а) погашения 5.881.610 „
б) лихви 6.957.204 „
3. За погашение и лихви на задълженията на Гл. дир. на Б. Д. Ж. и пр. — по укази № 2/934 г. и № 273/935 г. 120.000 „
Всичко . . 34.442.013 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 88, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)
„§ 89. Връщане неправилно събрани и внесени суми по сключени бюджети — 500.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 89, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)
„§ 90. Връщане неправилно събрани и внесени суми по текущия бюджетъ.“
По този параграфъ не се предвижда кредитъ.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 90, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)
„§ 91. Запазенъ фондъ за експлоатацията — 35.051 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 91, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„ЧАСТЪ II.

Разширение, подобрене и обзавеждане на ж. н. гари.

Глава V.

§ 92. Доставка на релси, дребенъ релсовъ материалъ, комплектни стрелки съ принадлежноститѣ имъ както и части за сѣщитѣ, за превозъ, натоварване и разтоварване на сѣщитѣ. — 11.500.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 92, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 93. Обикновени и специални траверси, тежко каменовжглено масло и цинковъ хлоридъ или други соли за импрегнирането имъ, бележни гвоздеи и скоби за траверси и др. — 3.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 93, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 94. Здания и инсталации: всѣкакви видове материали за преправянето и подобренито на приемнитѣ здания, работилницитѣ, депата, влагалищата, магазинитѣ, водоснабдителнитѣ здания и резервоари, перонитѣ, сградитѣ, кантонитѣ и др.; доставка на материали и изплащане надницитѣ на работницитѣ; направа нови здания и инсталации и разширение на сѣществуващитѣ. — 12.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 94, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 95. Мостове, надлези, подлези, баристри и насититѣ

имъ; строителни материали и изплащане надниците на работниците по подобрене и разширение на изкуствения съоръжения и укрепяване по ж.-п. линии; постройка на нови мостове, надлези, подлези, пътища и др. — 11.500.000 л.
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 95, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 96. Разширение, подобрене и обзавеждане ж.-п. гари; доставка материали и изплащане надници по удължение и пр. на коловозитъ въ ж.-п. гари, направа нови коловози, доставка на баластъ и пр. — 3.500.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 96, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 97. За разширение, преправка, поправка и обзавеждане на ж.-п. бюфети при ж.-п. гари — 1.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 97, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 98. Строителни материали и изплащане надниците на работниците по подобрието и разширието на водоснабдителнитъ инсталации на гаритъ; доставка на части за водоснабдителни инсталации, както и на трѣби и арматури за смѣтитъ и за канализациитъ; постройка нови водоснабдителни инсталации и канализации — 3.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 98, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 99. Направа паважи, шосировки, площади, разтоварница, по ж.-п. и пристанищни гари; доставка на материали и изплащане надници на работници по направа и разширение на паважи, разтоварница, площади и пр. — 3.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 99, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 100. Отчуждения за постройка и разширение на ж.-п. линии, гари и пристанища и за съоръжения по тѣхъ — 1.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 100, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 101. Доставка на телеграфни, телефонни и сигнални апарати, жици и пр. — 2.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 101, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 102. Осигурителни инсталации — материали и монтажъ и поставяне на предохранителни кръстове на прелезитъ — 1.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 102, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 103. Подобрене ж.-п. линии въ планъ и профилъ — 3.000.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 103, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 104. За възстановяване на опожарени имоти съ срѣдства отъ приходи, които ще постѣпятъ по приходенъ § 14 и въ тоя размѣръ да се смѣта, че е разрешенъ кредитъ — 1.239.470 л.“

Забележка. Неизразходванитъ постѣпили суми по приходенъ параграфъ 14 се внасятъ следъ 31 декемврий въ Българската народна банка по специална безплатна смѣтка, за да послужатъ за възстановяване на евентуално опожарени голѣми обекти.
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 104 съ забележката къмъ него, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

§ 105. Разходи по сключени бюджетни упражнения — 100.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 105, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„ЧАСТЪ III.

Служба „Социални грижи“.

Глава VI.

Разходи за персонала.

а) Заплати.

§ 106. Заплати на личния съставъ (вижъ об. таблица на стр. 1619) — 993.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 106 и таблицата къмъ него, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„б) Надници.

§ 107. Наемане временни работници за лѣчебнитъ станции, здания на службата, пансионни и др., 6% за фондъ „Обществени осигуровки“, 2% за фондъ „Злополука“ — 200.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 107, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„в) Други персонални разходи.

§ 108. Пѣтти и дневни — 20.900 л.“
Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 108, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„Глава VII.

Веществени разходи.

§ 109. Канцеларски потрѣби, телефонни и пощенски разходи, чистене и дезинфекция на помѣщения, набавяне на библиотечни книги за пансионитъ, лечебнитъ станции, читални и др., лекторски за девическото училище, сказки, реферати и пр. на външни лица и др. — 120.000 л.

Забележка. Българскитъ държавни желѣзници и пристанища не плащатъ глоби за наст. и мин. фин. и бюлж. год. за късното плащане на такси за каналъ, смѣтъ, вода и паважъ на общ. управление и стопанства къмъ тѣхъ.“

Забележката къмъ този параграфъ се заличава.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 109, съ направеното измѣнение отъ комасията — заличаване на забележката — моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 110. За осигуровка срещу пожаръ редовна годишна вноска на премии, съгласно съ специаленъ правилникъ — 40.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 110, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 111. Постройка, разширение и издръжка на здания, болници, лъчебни станции, за благоустройствени работи, изплащане стойността на отчуждени имоти, наем на общински и др. мѣста и помѣщения. Строежъ и ремонтъ на резервни стаи, читални, клубове и пр. — 8.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приематъ § 111, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събраието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 112. За закупуване на 10 легла за ж.-п. служители въ санаториумъ за гърдоболни — 800.000 л.“

Въ текста на този параграфъ се заличава цифрата 10. Кредитътъ остава същия.

Председател Стойчо Мошанов: Които приематъ § 112, съ направената поправка, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събраието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 113. Издръжка на лъчебни станции въ Гюешево, Варна, Борушица, Хисаря, Созополъ и др. съ храна, по окладъ опредѣленъ отъ Министерския съветъ и легла за лѣкуващитъ се желѣзничари и персонала при сѣщитъ. Такси за вода, смѣтъ и пр. — 800.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приематъ § 113, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събраието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 114. Купуване покѣщнина за детската лъчебна станция Варна, девическия пансионъ и пр.; доставка и поправка на инвентарни предмети за лъчебни станции, службата пансионитъ, служебнитъ здания и резервни стаи. Покупка музикални и спортни инвентарни предмети за пансионитъ, желѣзничарскитъ дружества, музики и хорове; такси за стипендианти въ училището за милосердни сестри при Червѣнъ кръстъ — 700.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приематъ § 114, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събраието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 115. За храна на питомцитъ и служителитъ при пансионитъ (по окладъ, опредѣленъ отъ Министерския съветъ) — 1.200.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приематъ § 115, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събраието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 116. Доставка на материали за отопление, превозъ и плащане на надни и пр. — 150.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приематъ § 116, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събраието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 117. Такси за изплащане болнично лѣкуване на питомцитъ и служащитъ при пансионитъ и превозъ на сѣщитъ до лъчебницитъ — 20.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приематъ § 117, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събраието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 118. Освѣтление за пансионитъ, лъчебнитъ станции — 120.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приематъ § 118, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събраието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 119. Формено облѣкло: а) куртка, панталонъ, фуражка, шинелъ на прислужницитъ при пансионитъ; б) куртка, панталонъ, шинелъ, фуражка, обуша и синя блуза за пазачитъ на лъчебнитъ станции; в) пола, блуза, зимно палто на прислужничкиитъ при девическия пансионъ — 25.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приематъ § 119, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събраието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 120. Изплащане разходи отъ сключени бюджетни упражненя — 146.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приематъ § 120, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събраието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„§ 121. За възстановяване опожарени имоти съ срѣдства отъ приходи, които ще постѣпятъ по приходенъ § 17 и въ тоя размѣръ да се смѣта, че е разрешенъ кредитъ.“

За бележка. Неизразходванитъ постѣпили суми по приходенъ § 17 се внасятъ следъ 31 декемврий въ Българската народна банка по специална бездихвена смѣтка, за да послужатъ за възстановяване на евентуално опожарени голѣми обекти“.

По този параграфъ кредитъ не се предвижда.

Председател Стойчо Мошанов: Които приематъ § 121, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събраието приема.

Докладчик Боян Абаджиев: (Чете)

„ОТДѢЛЪ II.“

Постройка нови желѣзници.

Глава VIII.

„§ 122. Вноска отъ Главната дирекция на желѣзницитъ и пристанищата, съгласно чл. 10, буква „в“ отъ закона за Главната дирекция на строежитъ — 50.000.000 л.“

За бележка. Каквито суми постѣпятъ по приходнитъ § 21 до 29 включително ще се внасятъ съгласно чл. 10 отъ закона за Главната дирекция на строежитъ като вноска отъ Главната дирекция на желѣзницитъ и пристанищата по разходенъ § 122.“

Безъ измѣнение.

Председател Стойчо Мошанов: Които приематъ § 122, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събраието приема.

Има направено предложение отъ народния представител г-нъ Рашко Маджаровъ съ следното съдържание: (Чете)

„Натоварва се министърътъ на желѣзницитъ да започне, вѣнъ отъ строящитъ се сега желѣзнопѣтни линии, и следующитъ: 1) Ловечъ—Троянъ—Кърнаре; 2) Попово—Разградъ—Исперихъ“.

Г-нъ Рашко Маджаровъ е направилъ това предложение и въ бюджетарната комисия, обаче то не е по този бюджетъ, а е по бюджета на Дирекцията на строежитъ. Но изкажете се, г-нъ Маджаровъ!

Рашко Маджаровъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Вземахъ думата, преди всичко, да апелирамъ къмъ правителството да възстанови закона за разширение на желѣзнопѣтната мрежа и пристанищата отъ 1925 г. закона за уредба и управление на б. д. ж. и пристанища отъ 1929 г. Време е всичкитъ нарушения, които смъ били извършени по тия закони, да бъдатъ премахнати, и тоза неизпълнение отъ изпълнителната властъ на нестѣненитъ постановления на закона, което спѣва правилното развитие на желѣзнопѣтното дѣло, да престане. Специално апелирамъ къмъ г-нъ министра на финанситъ да отдѣли смѣткитъ — тоза е въ неговата властъ — на желѣзницитъ, за да може действително, чрезъ възстановяването финансовата автономия на българскитъ държавни желѣзници, да се тури повече редъ въ тѣхъ.

Ще кажа само нѣколко думи по отношение експлоатацията на линиитъ. Трѣбва да се предвидятъ достатѣчно кредити, първо, за да могатъ да бъдатъ снабдени желѣзницитъ съ достатѣчно материали за правилното имъ функциониране и за да могатъ, не дай Боже, въ утрания день, при по-тежки случаи за държавата, да изпълнятъ своето назначение, и второ — за да може персоналитъ, особено този, който работи въ работилницитъ, да даде една по-добра въ качествено отношение работа.

Нуждно е също да се възстанови автономията на желѣзницитъ и по отношение на строежитъ. Азъ ще искамъ да се направи специаленъ докладъ отъ правителството по това, защото не само отъ гледище на Конституцията, но и отъ гледище на техниката строежитъ по желѣзницитъ трѣбва да бъдатъ вършени отъ управлението на желѣзницитъ.

Като свършвамъ съ тѣзи въпроси, моля народното представителство да се съгласи съ моето предложение: да се предвидятъ и строежитъ на линиитъ Ловечъ—Троянъ—Кърнаре и Попово—Разградъ—Исперихъ.

Г-да народни представители! Когато говорихъ по отговора на Тронното слово, азъ споменахъ и за строежа на държавнитъ желѣзници. Тогава на мене ми се възрази отъ г-нъ министра на желѣзницитъ, че никога не е имало по-

голям строеж на железници, отколкото при него, и че той строеж 400 и няколко километра железнопътни линии. Сега азъ си позволявам да коригирамъ това твърдение на г-нъ министра, като кажа, че въ 1924 г., презъ първото мое министерствуване, се строи 508 км. железнопътни линии, а при второто ми министерствуване 1378 км. — три пъти повече, отколкото сега. И тѣзи линии, които сега се строятъ, не сѫ нови, а се дострояватъ.

Но азъ моля и формално искамъ, Народното събрание да се произнесе върху въпроса: следва ли ние бюджетитъ за строежъ на железнопътни линии да не ги гласуваме, или трѣбва да ги гласуваме, и, съгласно едното или другото решение, да си носи отговорността въ първия случай правителството, а въ втория случай — самото Народно събрание?

Моля също така да се вземе решение отъ Народното събрание и за построяката на линиитъ Ловеч—Троянъ—Карлово и Попово—Разградъ—Кеманларъ.

Защо? Азъ споменахъ и по-рано, че Дунавътъ добива грамадно значение и България трѣбва да бѣде готова, когато се сложатъ голѣмитъ въпроси, да вземе участие въ разрешаването имъ. Четете в. „Днесъ“, правителственъ вестникъ, и ще видите, че и той пише същото. Азъ ви говоря за срещата между г. Стоядиновичъ и г. Гафенко и следъ моята речъ се събщи по радиото за разговоритъ, които тѣ сѫ водили, въ които е станало дума и за направата на единъ мостъ, който ще даде съвършено друго направление на железнопътнитъ и водни съобщения: отъ Черно море къмъ Адриатическо море, а не отъ югъ къмъ северъ, като се осуети и една българска задача, отъ която зависи стопанското развитие въ страната нѣ.

Но следъ тази работа азъ искамъ да ви прочета тукъ и следната телеграма, заради което излѣзохъ и на трибуната: (Чете) „Москва, 7 февруарий, Хавасъ. Въ тукашнитъ дипломатически срѣди се носятъ нѣкои слухове, споредъ които ръководителитъ на съветската външна политика изследвала благодарумно почвата, за да се увѣрятъ въ възможнитъ изгледи за осъществяването на единъ пактъ на Черно море, който би групиралъ евентуално СССР, Ромъния, Турция и Гърция, макаръ че тя не е черноморска държава. Въ действителностъ, нѣ е известно дали сѫ били направени на заинтересуванитъ държави повече или по-малко опредѣлени предложения, но идеята за черноморски пактъ е задържала безсѣмнено вниманието на дипломатическитъ срѣди“.

Г-да народни представители! Въ разговора между Стоядиновичъ и Гафенко ставаше дума за новия мостъ, а въ тази телеграма на „Хавасъ“, която е официална агенция, се говори вече за дипломатически преговори за създаване на черноморски пактъ, въ който се включва Гърция, а се изключва България, която е черноморска държава.

И заключавайки азъ питамъ: правителството ще тури ли редъ въ железницитъ? А това е единъ голѣмъ въпросъ на нашето народно стопанство. Второ, азъ искамъ да се гласува формалното ми предложение за построяката на тия две линии, за които става дума въ него. Нека се получи стриктенъ вотъ на Камарата! И трето, азъ питамъ: правителството полага ли грижи по отношение на Дунавския басейнъ, моста надъ Дунава, нашата железнопътна мрежа и нашитъ съобщения по тази мрежа, чрезъ Дунава и чрезъ Черно море, за да ни избави отъ това изолиране, което ни се готви? Това е, което имамъ да кажа.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Г-да народни представители! Това предложение, което г-нъ Рашко Маджаровъ разви предъ васъ, е направено при разискванията въ бюджетарната комисиия. Обаче азъ не мога да го поставя на гласуване съ този неговъ текстъ, понеже въпросътъ, кои линии ще се строятъ, се разрешава отъ закона за Дирекцията на строежитъ.

Моля г-нъ докладчика да продължи доклада.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„ОТДѢЛЪ III.

Водни съобщения

Часть I.

Корабоплаване

Глава IX.

Разходи за персонала

Заплати и надници

§ 123. Заплати и възнаграждения на личния съставъ (вижъ обяснителната таблица на стр. 1619) — 16,450,000 л.
(Въ обяснителната таблица по този параграфъ сѫ направени следнитъ измѣнения:

На стр. 71, въ „Отдѣление техническо“, а) „инспекторатъ за постройка и поддържане на пристанищата“ — „1 строителенъ техникъ“ се замѣня съ „1 техникъ строителъ-конструкторъ“ съ месечна заплата 2,760 л.

Въ „в) Служба материална“ — „1 инспекторъ по материалната и търговска служба“ става: „1 инспекторъ по материалната и търговата служби.“

На стр. 73, въ „Б. Бургаска крайморска област“ — „Пристанище Бургасъ“ — заплата на „1 областенъ инспекторъ на Бургаската крайморска област, той и началникъ на Бургаското пристанище — морякъ“ се намалява отъ 4,710 л. на 4,140 л. месечно.

На стр. 74, въ „В. Морска строителна секция — Варненски участъкъ“, „2 конструктори техници строители“ ставатъ „2 техници строители-конструктори“.

Въ „Бургаски участъкъ“ — „2 конструктори техници строители“ ставатъ „2 техници строители-конструктори“.

На стр. 78, въ текста следъ таблицата, „7 строителни техници“ ставатъ „7 техници строители-конструктори“).

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 123, заедно съ измѣнения направени отъ комисията въ обяснителната таблица, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 124. Надници: за наемане времененъ, началнически и изпълнителенъ, технически, административенъ и моряшки персоналъ, както и на общи работници и колари, за извършване на сезонни работи по построяката и поддържането на морскитъ и дунавски пристанища:

а) за товарене, разтоварване, преноси, превози и манипулации на стоки (47,000,000);

б) за пострѣйки, поддържане, изучаване и възстановяване на морски и дунавски пристанища (500,000);

в) за поддръжка и поправка на плавателнитъ и земни сѣдства и направа нови плавателни сѣдове и уреди за пристанищни работилници (2,500,000);

г) за обслужване корабитъ на рѣчното крайбрѣжно плаване (340,000);

д) за фондъ „Обществени осигуровки“ 6% и 2% за фондъ „Злополука“ (4,767,566) — 55,107,566 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 124, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 125. а) Възнаграждения на водолази, съгласно съ закона за заплащане възнаграждения на водолази; възнаграждения за спасяване на повредени кораби, награди за усърдие и куражъ, обещание за потопени принадлежности при потъване на сѣдове (120,000);

б) премии въ пристанищнитъ работилници по правилника одобренъ отъ Министерския съветъ, по докладъ на министра на финанситъ; премийнитъ възнаграждения се съобразяватъ съ кредита (200,000) — 320,000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 125, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 126. Километрическо възнаграждение и такова за пощенъ трудъ и порционни пари (вмѣсто пѣтни и дневни) на водолазитъ, на персонала отъ плавателнитъ и земни сѣдства, техническитъ служби, измѣрителната служба и рѣчното и морско крайбрѣжно плаване и на командированитъ въ плаване на български и чужди кораби по правилникъ и размѣръ, одобренъ отъ министра на железницитъ, пощитъ и телеграфитъ, съ съгласие на министра на финанситъ — 1,600,000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 126, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 127. Пѣтни и дневни пари по смѣтка и безотчетни по размѣри, посочени въ обяснителната таблица за личенъ съставъ за премѣстване и командировки по служебни работи на държавни служители, частни лица и експерта, по опредѣление отъ Министерския съветъ — 700,000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 127, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство. Събранието приема.

Докладчик Боянъ Абаджиев: (Чете)

„Глава X.

Материали и надници.

§ 128. 1) За постройка на малки пристанищни скелі по:
а) черноморския бръгъ въ: Карантината, Бъла, Емине, Поморие, Созополъ, Приморско, Ахтополъ, Ченгене скеля и Отманди — 500.000 л.

б) Дунавския бръгъ въ: Канала Близнаци, Орѣхово, Стълпище, Островъ, Връвъ, Бълене, Загражденъ и Рахово — 500.000 л.

2) Пристанище Варна: за довършване на каменотрошачната инсталация въ каменоломната „Добрева чука“, жилищни сгради, постройка на кейова стена предъ обора, направа и полагане изкуствени блокове, извършване драгажи и насипи. Направа на пѣтица, канализ., водопроводи и елек. инсталации — 1.000.000 л.

3) Пристанище Бургазъ: постройка на кейова стена за рибния кей — направа и полагане изкуствени блокове, извършване и заскаляване на насипи, направа на пѣтица, шосировки, паважи, канализации, водопроводи, електрически инсталации, превързни стълбове и др. Изкопи съ плаваща дълбачка за основитѣ на кей, постройка на служебни жилищни сгради, съоръжения и други — 1.500.000 л.

4) Пристанище Русе: обграждане на зимното пристанище срещу високитѣ води съ заскалителенъ масивъ, направа на нови кейови стени, облицовка, шосировка, паважи, канализация, водопроводи и т. н.; постройка на здания за пристанищна — полицейска и крайбрѣжна служба — 500.000 л.

5) Пристанище Ломъ: постройка на кейова стена, заскалявания, насипи, облицовки, зидарии, бетонни работи, шосировки, паважи, водопроводи, канализации, дренажи, сондажи и т. н.; постройка на зимно пристанище, изкопъ на рѣка и съ машини надъ и подъ водата, заскалявания, геодезични измѣрвания, означавания и т. н. — 1.000.000 л.

6) Пристанище Видинъ: повдигане нивото на насипното равнище и рѣба на кей на височина достатъчна за да се предпази пристанището отъ наводняване — насипи, зидарии: сухи и на разтворъ, прокарване на пѣтица, канализация, водопроводи и др. — 1.400.000 л.

7) Постройка и обзавеждане на моста на морския каналъ въ Варненското пристанище и пѣтищата, водещи къмъ него и за изплащане стойността на допълнителни материали и работи за горното стрѣне на сѣщия мостъ — 1.850.000 л.

8) За постройка на пристанище Несебъръ — 1.000.000 л., всичко — 9.250.000 л.“

Председателъ Стойчо Мошановъ: Г-да народни представители! По § 128 има направени три предложения, които сѣ били разисквани въ бюджетарната комисия.

Първото предложение е отъ народния представителъ г-нъ Иванъ Воденичарски, което гласи: (Чете) „Въ отдѣлъ III, глава X да се внесе къмъ чл. 128 нова точка 9 — „кредитъ отъ 3.000.000 л. за постройка на пристанище въ градъ Орѣхово“.

Има думата г-нъ Иванъ Воденичарски.

Иванъ Воденичарски: Г-да народни представители! Мотивирането азъ смѣтамъ е излишно, следъ като гласувахме 170 милиона за снабдяване съ плавателни съдове рѣчното ни корабоплаване. Единиятъ пристанищенъ градъ на Дунава, който нѣма пристанище, това е Орѣхово. Азъ ви моля да гласувате тази сума, за да се направи пристанище въ гр. Орѣхово.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Какво е мнението на г-нъ министъра на финанситѣ?

Министъръ Добри Божиловъ: Г-да народни представители! Въ бюджетарната комисия се разгледа много общарно този въпросъ. Въпросътъ не е за кредита, а въпросътъ е, че пристанищната служба дава мнение, че тя не разполага съ нуждния инвентаръ, съ който да поднови работата, тъй като всички машини сѣ съсрѣдоточени въ русенското пристанище за работата по ферибоота. Ако може да се взематъ една частъ отъ тѣзи уреди, за да се продължи започнатата работа въ Орѣхово, нѣмамъ нищо противъ да се намалятъ кредититѣ по други параграфи и да се предвиди нужниятъ кредитъ за тая целъ. Обаче г-нъ министърътъ на желѣзницитѣ ще трѣбва да обясни може ли да се отнеме нѣщо отъ това, което е съсрѣдоточено въ Русе, за да се започне и друга работа.

Сѣщото важи и за пристанище Ломъ.

Министъръ Владимиръ Аврамовъ: Уважаеми г-да народни представители! Нашиятъ инвентаръ е толкова малъкъ, че не достига даже да се работи постоянно, както трѣбва и съ

нуждната интензивностъ въ русенското пристанище. Ние знаемъ много добре нуждитѣ, както въ Ломъ, така и въ Орѣхово, и ще се занимаемъ специално съ тѣхъ; но за сега съжалявамъ, че не ще можемъ да отдѣлимъ нищо отъ инвентара въ Русе и да го пратимъ въ Ломъ или Орѣхово.

Затова моля за сега да си остане това положение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ предложението на народния представителъ г-нъ Иванъ Воденичарски, моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събраието не приема.

Има думата народниятъ представителъ г-нъ Парашкевъ Забуновъ, за да развие предложението си по § 128, точка 5, което гласи: (Чете) „Кредитътъ 1.000.000 л., предвиденъ за пристанище Ломъ, да се увеличи на 3.000.000 л.“

Парашкевъ Забуновъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Ломското пристанище се третира отъ нѣкои мѣрдави сръди като второ пристанище на Дунава. Следъ като направихъ своитѣ проучвания, азъ видѣхъ, че имамъ дани, които говорятъ тѣкмо противното, а именно, че Ломското пристанище не е второ на Дунава, а е първо пристанище на Дунава. Говорѣше се досега, че Русенското пристанище било първо. Отъ цифритѣ, които имамъ за сточния и пѣтническия трафикъ за гр. Русе, сравнени съ тия за сточния и пѣтническия трафикъ за гр. Ломъ, се вижда, че действително Русе държи предимство предъ гр. Ломъ само по отношение вноса. И то защо? Защото презъ Русе се внася всичкия петролъ и всичкитѣ масла отъ Ромъния за нуждитѣ на България. Обаче по отношение на износа Ломъ държи първо мѣсто. Презъ 1937 г. Ломъ е направилъ износъ 54.698 тона, вносъ 38.279 тона; презъ сѣщата 1937 г. Русе е направилъ износъ 39.000 тона — значи много по-малко отъ Ломъ.

По отношение пѣтническия трафикъ сѣщо Ломъ държи първо мѣсто. Презъ 1937 г. отъ Ломското пристанище сѣ отпѣтували 20.157 пѣтници, а сѣ слѣзли 19.000 пѣтници — всичко 39.157 пѣтници; отъ русенското пристанище сѣ отпѣтували и слѣзли отъ паракоритѣ 36.000 пѣтници. Това показва, че Ломъ държи първо мѣсто въ много отношения, а само по отношение на вноса е на второ мѣсто следъ Русе.

Какво е състоянието на ломското пристанище? Ломското пристанище се намира въ едно плачевно състояние. Азъ се изразихъ предъ бюджетарната комисия, че то се намира въ състояние, както го е Господъ създалъ. Ломското пристанище се обслужва отъ дървени скелі — така, както и въ турско време е обслужвано. За ломското пристанище сѣ дадени най-малко сръдства. Дадени сѣ всѣчко около 3 и половина милиона за направата на ломското пристанище, когато за русенското пристанище отъ редовнитѣ сръдства на държавния бюджетъ досега сѣ изразходвани повече отъ 28 милиона лева, а за ферибоота сѣ изразходвани близо 100 милиона лева.

Какви сѣ обясненията на службата за корабоплаването за причинитѣ, по които ломското пристанище не е направено досега?

На първо мѣсто, че не билъ утвърденъ планътъ за постройката на пристанището. Преди нѣколко дни планътъ се върна напълно утвърденъ, следъ като е прашанъ на проучване въ Германия, и сега може да се екзекутира.

На второ мѣсто, че нѣмало съоръжения, съ които да се превози камъкътъ за заскаляване на ломското пристанище. И това възражение не е основателно, защото службата по корабоплаването може да влѣзе въ проговори съ захарната фабрика въ Русе, която разполага съ плавателни кораби, които не се използватъ за нищо и хората сѣ готови да ги дадатъ на разположение на Отдѣлението за корабоплаване за нуждитѣ на корабоплаването.

На трето мѣсто, че нѣмало сръдства за направата на ломското пристанище! Азъ смѣтамъ, че такива сръдства има. Защо? Защото ломското пристанище дава доходъ 4½ милиона лева отъ пристанищни такси и 1½ милиона лева отъ крайбрѣжното плаване — близо 6 милиона лева. За направа на пристанището въ Несебъръ, което дава 7.000 л. годишенъ доходъ, се отпущатъ по този бюджетъ 1 милионъ лева, колкото на Ломъ, който дава толкова много доходи! Освенъ това има и други пристанища, които нѣматъ почти никаква работа, на които се отпущатъ сѣщо така голѣми сръдства. А на Ломъ, който върши такава голѣма работа, се отпуща една нищожна сума — единъ милионъ лева.

Азъ смѣтамъ, че ломското пристанище, не може да бѣде изоставено така, както е било изоставяно досега, защото то е и пристанище на София. А когато ще имаме българско рѣчно корабоплаване по Дунава, споредъ даннитѣ, които ни се дадохъ отъ г-нъ началника на сѣдѣлението за корабоплаването, 30% отъ износа на нашето интензивно земе-

дѣлско производство ще бѣде насоченъ къмъ Дунава чрезъ Ломъ — защото това интензивно земеделско производство ще идва главно отъ южна България, презъ София, за Ломъ. Когато се свърже Дунавътъ съ Рейнътъ чрезъ каналъ, значението на Ломъ ще се покачи още повече. А ломското пристанище стои още въ едно примитивно състояние.

Азъ моля г-нъ министра на железниците и г-нъ министра на финансите да се съгласятъ да се увеличи кредитътъ за строежа на ломското пристанище. Срѣдства могатъ да се намѣрятъ. Ако за направата на ломското пристанище сѫ необходими къмъ 35 милиона лева, споредъ проучванията на Отдѣлението за корабоплаване, тия 35 милиона лева може да се набавятъ чрезъ заеми. Тия заеми ще се зложатъ въ едно стопанско предприятие, което ще се рентира. А сега, на първо мѣсто, нека да се отпуснатъ по бюджета 3.000.000 л., за да се започнатъ работитѣ.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Какво е мнението на г-нъ министра на финансите?

Министъръ Добри Божиловъ: Азъ вече имахъ случай, по поводъ искания кредитъ за Орѣховското пристанище, да кажа своето мнение. Още единъ пътъ апелирамъ къмъ г-нъ министра на железниците да заяви, дали има инвентаръ, съ който да се работи и другаде, освенъ въ Русе. Въ такъвъ случай нѣмамъ нищо противъ — ще намѣримъ 3 милиона лева. Обаче въ бюджетарната комисиия ни се каза, че това е невъзможно.

Парашкевъ Забуновъ: Ще вземемъ инвентаръ потъ чаемъ!

Председателъ Стойчо Мошановъ: Има думата г-нъ министърътъ на железниците.

Министъръ Владимиръ Аврамовъ: Г-да народни представители! Обясненията, които дадохъ по поводъ предложението на Орѣховското пристанище, важатъ и за тукъ. Въ Русе се продължава строежътъ на ферибоота, който загажива всичкото наше внимание. Нѣмаме толкова инвентаръ, а една машина е много скъпа. Сега за сега така стои този въпросъ.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Ще гласуваме. Тѣзи, които приемиатъ предложението на народния представителъ г-нъ Парашкевъ Забуновъ, съ което не сѫ съгласни г-да министрите, моля, да вдигнатъ ръка. Малцинство. Събранieto не приема.

По § 128 има предложение и отъ народния представителъ г-нъ Петко Стайновъ, което гласи така: (Чете) „Да се прибави по т. „б“ следъ Рахово и следния пасажъ: „и Ломъ (за постройка на корабна работилница) — увеличаване съ 5 милиона лева“.

Има думата народниятъ представителъ г-нъ Петко Стайновъ.

Петко Стайновъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Въ връзка съ § 128 азъ искамъ да направя едно предложение за увеличение съ 5 милиона лева кредита по постройката на пристанището въ Ломъ, или пъкъ въ Русе, съ огледъ да се построи една корабна работилница.

Съ гласуването на заема преди нѣколко месеци, г-да, за закупуване на параходи за дунавското корабоплаване, ние подчертахме значението на дунавското корабоплаване не само като единъ начинъ за сношаването ни съ Западна Европа, но подчертахме значението на дунавското корабоплаване подъ български флагъ и за наши туристически и стопански цели. И, наистина, г-да, ние сме останали най-назадъ по снабдяването ни съ параходи. Тоя пътъ ние направихме една решителна крачка за снабдяването ни съ параходи и това предложение средна общото одобрение на пълната Камара. Така че нашата дунавска флота, г-да, която ще разнася българския трицветъ, се очертава сега съ 3 малки параходи, които правятъ каботажна крайбрежна служба, съ новата флотилия, която притежаватъ българските кооперации, които закупили Русенската захарна фабрика и която се състои отъ единъ влѣкачъ и нѣколко шлепа, както и отъ нѣколко други шлепа и тия параходи, които ние сега ще купимъ. Въобщо, очертава се вече една истинска българска дунавска флотилия. Но това не е достатъчно. Когато ще имаме флотилия, ние трѣбва да имаме възможностъ и да поправяме тия параходи и не само да ги поправяме, но, съ огледъ на увеличаване числото на българските параходи, ние трѣбва да имаме възможностъ и да ги строимъ. Защото, г-да, сега

за всяка поправка на параходъ ние сме принудени да отиваме било въ Югославия, било въ Будапеща, било въ Братислава или въ Виена и тамъ плащаме скъпо и прескърно на чуждите корабостроителници и даваме хлѣбъ и работа на чуждите работници.

Азъ мисля, г-да, че и у насъ има техници, които сѫ показали, че могатъ да направятъ чудеса и въ областта на металлопреработването, и въ областта на железарството, и въ областта на столарството и, следователно, нѣма principialни причини да не могатъ нашитѣ майстори, нашитѣ техници да се проявятъ и въ това столарство, и въ това металлопреработване, каквото е именно преработването на дървото и на металитѣ съ огледъ строежето на параходитѣ.

Азъ съмъ се отнасялъ до нѣкои висши чиновници въ Министерството на железниците и съмъ ги питалъ: защо да не може да се направи една истинска корабостроителница у насъ? И тѣ винаги сѫ отговаряли, г-да, че нѣмаме специалисти. Нѣмаме специалисти ли? Та нима ние, които днесъ строимъ аероплани въ Казанлъкъ и въ София, имаме родени специалисти да строятъ аероплани и то съ десетки? Създадохъ се. Та нима ние, които строимъ днесъ каросерии и въ Враца, и въ Орханлие, и въ София за автобуси, и дори за автомобили, имаме родени специалисти за тая работа? Не се ли създадохъ тѣ постепенно? Не виждаме ли ние по изложбитѣ, които ставатъ, какви чудеса прави нашиятъ майсторъ и нашиятъ работникъ? Не сте ли обръщали внимание вне, г-да, напримеръ въ производството на електрическитѣ материали, какви постижения сѫ осъществили нашитѣ работници, нашитѣ майстори, които правятъ пълна конкуренция на западното производство? Какъ можемъ да казваме ние, че въ България нѣма майстори или че не могатъ да се създадатъ майстори, които да се заематъ и съ постройката на параходи — разбира се дунавски параходи? И азъ почвамъ да мисля, г-да, че въ нѣкои отношения — това като че ли е общо за всички държавни учреждения — въ нѣкои срѣди на високата бюрокрация като че ли има едно желание да не се насърждава на българска почва създаването на голѣми индустриални предприятия, които могатъ да погълнатъ по-големата частъ отъ доставкитѣ и на Военното министерство, и на Благоустройството, и на Железницитѣ. Внимавайте въ това отношение и ще видите, съ каква голѣма леснина се отдаватъ въ чужбина доставкитѣ на предмети, които могатъ да бждатъ доставени отъ тукъ. Тукъ се изнесоха отъ г-нъ Тонузановъ много интересни данни за доставки, които сѫ могли да бждатъ направени въ България, а сѫ били направени въ чужбина. Азъ мисля, че въ това отношение, г-да, ние трѣбва да направимъ едно претърсване и да видимъ, какви сѫ интимнитѣ мотиви въ всички министерства да се предпочитатъ доставки отъ чужбина, а не доставки отъ България.

Мене ми се струва, г-да, че, за нещастие, сѣмнитъ този духъ, който иска всичко да купуваме отъ чужбина, е повлиялъ до голѣма степенъ да бждатъ погребани у насъ редъ щастливи индустриални инициативи, които бѣха започнали. Какво стана, напр., съ д-во „Българска телеграфия“? Създаде се това дружество, всичко се направи и най-после се погребва. „Българска телеграфия“ имаше за целъ да произвежда телеграфни и телефонни апарати. Голѣма философия ли е днесъ да се произвеждатъ телеграфни и телефонни апарати, както и радиоапарати, та и тѣхъ трѣбва да купуваме отъ чужбина? Също и телефоннитѣ нумератори, които сами по себе си не сѫ никакви сложни работи, ние ги купуваме отъ чужбина. Казвамъ, „Българска телеграфия“ биде погребана. Българската държава купи дружеството, но не продължи дѣлото му. Защо? Дръновската фабрика за постройка на вагони, както и другитѣ вагонни фабрики у насъ, бѣха ли достатъчно насърдени отъ съответнитѣ компетентни срѣди на високата бюрокрация? Не. И тѣ сѫ погребани. Същото бѣше и съ „Кораловагъ“. Може да има грѣшки въ неговата организация и въ смѣтитѣ му, както и въ тия на другитѣ фабрики, но фактъ е, че държавата не ги насърди, не ги улесни. И всички тѣзи предприятия, въ които бѣха инвестирани милиони, сами се погребваха, защото не получиха насърчение отъ съответнитѣ срѣди. И за това ние дойдохме днесъ до положението да се твърди, г-да, че ние не можемъ да построимъ единъ пѣтнически вагонъ. Нашитѣ работници, които сѫ проявили такива способности, не могли да построятъ пѣтнически вагонъ. Вѣрно ли е това? Това не е вѣрно. Щомъ можемъ да строимъ каросерии за автобуси, щомъ

имаме въбра въ гения на нашия техникъ и въ работоспособността на българския майсторъ, ще можемъ да строимъ и пътнически вагони. Също така ще можемъ да строимъ и параходи съ български дърводълци и съ български желязари.

Г-да! Азъ мисля, че по отношение на корабостроителницата държавата трѣбва да изпълни единъ дългъ. Не можемъ тукъ да се отървемъ съ твърдението, че нѣмаме майстори. Свършено е съ това твърдение, следъ като видѣхме българскитѣ майстори да се проявяватъ въ полето на индустрията въ много по-сложни инициативи, отколкото въ направата на единъ товаренъ параходъ или шленгъ.

Но азъ виждамъ съ едно огорчение, г-да, че въ бюджетопроекта на Министерството на жельзницитѣ никѣде не се поставя дори начало на нѣкаква корабостроителница — никѣде. Даже такава дума не фигурира въ бюджетопроекта. Имаме нѣкакви работилници по бюджета, но тѣ не развиватъ никаква дейность въ връзка съ една наша дунавска и морска флотилия. Въобще въ бюджетопроекта на жельзницитѣ виждаме — и това е голѣмиятъ упрѣкъ, който правимъ по бюджетопроекта — че въ него има милиони, които даваме за поощрение, милиони и милиони, които даваме за нови и нови чиновници, но по отношение на творчески инициативи, трѣбва да признаемъ, г-да, че този бюджетопроектъ така, както ни е представенъ, е останалъ много назадъ. Азъ зная възражението, което ще направи г-нъ министърътъ на финанситѣ, че за такива творчески инициативи трѣбватъ заеми. Г-нъ Министре на финанситѣ! Последниятъ заемъ, който навихте за земеделieto, не показва, че Вие сте логиченъ въ Вашитѣ твърдения въ бюджетарната комисиия, че всѣки заемъ трѣбва да отиде само за творчески инициативи, понеже голѣма частъ отъ заема за земеделieto не е за строежи. Но ние направихме единъ заемъ за купуване на параходи. Ето на, можехме да предвидимъ отъ този заемъ за покупката на параходи за Дунава една частъ да отиде за постройка именно на работилница за параходи. Такова нѣщо, обаче, не направихте. Въ бюджетарната комисиия г-нъ Петко Стояновъ и г-нъ Михаилъ Михайловъ сж повдигнали този въпросъ, обаче, сж имъ били дадени все такива малко бюрократически обяснения, че нѣмаме майстори, че не ни сж правени сериозни предложения. Въ подкрепа на моето твърдение идва едно предложение, което е било направено въ връзка съ търга, който се произвежда сега за доставка на параходи, отъ една сериозна фирма, въ смисълъ, да направи у насъ за 150 милиона лева параходитѣ, които следва да бѣдатъ купени. Всички други фирми сж направили предложения да построятъ параходитѣ въ Германия, или, да кажемъ, въ Братислава или Будапеща. Тази свѣтовно известна белгийска къща е направила предложение да построи параходитѣ въ Русѣ. По този начинъ ще се създаде възможността, подѣржководството на свѣтовно известни майстори, да създадемъ наши майстори, да пласираме труда на наши работници, да пласираме дървени и други материали, които се произвеждатъ у насъ. Ето едно сериозно предложение. Азъ не казвамъ, че то трѣбва непременно да се приеме, щомъ го предлага тази фирма, но това е една интересна идея, съ която мисля, че г-нъ министърътъ на жельзницитѣ трѣбва да се занимае и да види, можемъ ли ние да построимъ една такава работилница или не е ли настаналъ моментъ сега, когато ще харчимъ 150 милиона лева за параходи, да използваме предложението на тази свѣтовно известна белгийска фирма; да сложимъ въ поемнитѣ условия, че у насъ трѣбва да бѣде построена работилница за направа на параходитѣ подѣржководство и по този начинъ да туримъ най-после началото на едно българско корабостроителство. Ето затуй азъ направихъ това предложение, за да взема думата и да повдигна въпроса за създаването на българска корабостроителница, като използваме заема отъ 150 милиона лева за покупката на параходи и съ това да подчертаемъ, че у насъ имаме майстори и че българскитѣ технически гений може да се прояви и въ тази областъ. (Ръжкопѣскания отъ лѣво)

Петко Стояновъ: Г-нъ Стайновъ! Забележете и още едно, че само за половината отъ програмата, за която вл се говори лѣтосъ, вече сж ангажирани 109 милиони лева, значи повече отъ половината отъ гласувания кредитъ, първо, и, второ, още отъ първия моментъ, когато ще стане нужда тия кораби да бѣдатъ поправени, нѣма да има какъ да бѣдатъ поправени у насъ и ще трѣбва да ги пращаме въ чужбина.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Има думата г-нъ министърътъ на жельзницитѣ.

Министъръ Владимиръ Аврамовъ: Г-да народни представители! Идеята е много хубава, примамлива, обаче тя трѣбва да бѣде добре проучена, като същевременно трѣбва да се помисли и за срѣдствата. Обещавамъ, че ще се занимава специално съ този въпросъ, за да видя, доколко е възможно да се учреди, като начало, една такава работилница, за каквато става речъ сега тукъ. Въ Русѣ има нѣщо въ това отношение. На страници 78 и 79 отъ бюджетопроекта ще видите: „Корабна и машинна работилница — Русѣ“ съ персоналъ: началникъ, дѣломайсторъ, майстори-специалисти, калфи и пр. Разбира се, тя е далечъ отъ възможността да задоволи оная голѣма нужда, за която сега става дума. Това е много сериозенъ и много голѣмъ въпросъ, и ако вземемъ едно прибрзано решение, както сега се иска, струва ми се, ще направимъ грѣшка.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Ще гласуваме. Тѣзи, които приематъ предложението на г-нъ Петко Стайновъ, еъ което г-нъ министърътъ на жельзницитѣ не е съгласенъ, моля, да вдигнатъ ръка. Малцинство, Събранието не приема.

Има предложение отъ г-нъ Димо Янковъ въ смисълъ, къмъ сѣщия § 128, въ края на текста на п. 1, съюзътъ „и“ предъ думата „Отманли“ да се замѣни съ запетайка и следъ „Отманли“ да се прибавятъ думитѣ „и Резово“, безъ да се увеличава кредитътъ по параграфа.

Който сж съгласенъ съ това предложение, моля, да вдигнатъ ръка. Малцинство, Събранието не приема.

Който приематъ § 128, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 129. Пристанището Бургасъ — поправка на морския вѣлноломъ — 200.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Който приематъ § 129, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 130. 1. Поддържане на морскитѣ пристанища, строежи, сгради и басейни, доставка на армирани стѣкла	300.000 л.
2. Поддържане на дунавскитѣ пристанища, строежи, сгради и басейни	200.000 „
3. Поддържане строежитѣ и сградитѣ по крайбрѣжieto на Черно море и Дунава, и на плавателния пътъ на р. Дунавъ	200.000 „
4. За укрепяване на рушащитѣ се дунавски и морски брѣгове	600.000 „
5. За залесяване на крайбрѣжieto, посадочни материали, расадници	200.000 „
Всичко	1.500.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Който приематъ § 130, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 131. Поддържане чистотата въ морскитѣ и дунавски пристанища — 200.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Който приематъ § 131, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 132. За изплащане отчуждени имоти, нужни за разширение на пристанищата, за прокопаване канали и др. — 400.000 л.“
Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Който приематъ § 132, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 133. а) за нови строежи, разширения, подобрения и обзавеждане на каменоломнитъ въ Атия, Добрева-чука и Лжджата — 600.000 л.

б) за материали за изваждане камъни и глина отъ каменоломнитъ въ Атия, Лжджата и Добрева-чука, като: фитилъ, взривъ, капсули и др. подобни; за електрическа енергия за двигателна сила и освѣтление и пр.; за надници за добиване камъни и разни каменни материали, като: павета, чакълъ, дѣлани камъни и др. такива.

Забележка: По буква „б“ ще се извършватъ разходи и издаватъ платежни заповѣди само до размѣръ на сумитъ, които ще се възстановяватъ въ кредитъ презъ бюджетната година.

Въ края на текста на забележката къмъ този параграфъ се прибавятъ думитъ: „съгласно закона за стопанисването на пристанищнитъ каменоломни „Атия“ и „Добрева-чука“ („Държ. вестникъ“, бр. 111/1937 год.)“

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 133, заедно съ допълнената къмъ него забележка, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 134. Изучаване на р. Дунавъ, съгласно международната конвенция: направа снимка на рѣката и на нашия брѣгъ, поддържане измѣрителната, известителна и знакова служби, измѣрване воднитъ количества на рѣката, набавяне на измѣрителни уреди и др. такива — 1.500.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 134, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 135. Благоустрояване Варненското индустриално пристанище: канализации, водопроводи, засипване на низки мѣста, създаване напипни равнини, настилка съ блокчета отъ Атия; шосировка съ чакълъ отъ Добрева чука, направа солидни огради и др. (чл. 10 отъ закона за благоустрояване и отчуждаване мѣста въ района на Варненското индустриално пристанище) — 500.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 135, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 136. Инсталации, машини, запасни части и сѣчва, товарителни строежи, двигатели и материали за тѣхъ, вагонетки, части и материали за тѣхъ — 1.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 136, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 137. 1. Плаващи сѣдства: параходи и моторни кораби, вѣтчаки, дѣлбачки, лодки: моторни, гребни и водолазни; двигатели и двигатели електрически, парни и моторни; шалани, понтони за пристанищна и плавателна служби, шлепове-резервуари, инвентарни предмети за тѣхъ, радио-апарати, акумулатори и покѣщнина за плавателнитъ сѣдове, водолазни принадлежности, запасни части, инсталации или отдѣлни части за тѣхъ, котли, винтове, лагери и пр.; поддръжка, такси за докуване и пр.; материали: метални, дървени, стѣкларски, вѣжета, котви, вериги и пр.; разни строителни материали за плаващитъ сѣдства; откупуване или изплащане възнаграждения за поръчани чертежи за докове, кораби, лодки и др. плавателни сѣдства — 3.000.000 л.

2. Наеми на влекачи, шлепове, танкове, изобщо всѣкаквъ видъ кораби за Р. К. П. — 500.000 л. — 3.500.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 137, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 138. Земни пристанищни сѣдства: дѣлбачки, локомотиви, вагони, вагонетки, обръщателни тендери, уреди за претоварване стоки, децимали, запасни части за тѣхъ; материали желѣзопѣтни, метални, дървени, бризенти и пр. — 10.807.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 138, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 139. Гориво: а) каменни въглища, дървени въглища, дърва 4.735.000 л.

б) Петролъ, бензинъ, нафтъ, карбитъ, кислородъ, противопожарни уреди съ принадлежащитъ имъ материали и разноски по товарене и разтоварване и пр. 1.000.000 л.

Всичко 5.735.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 139, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 140. Масла: машинно, цилиндрово за прегрѣта пара, специално за турбини, колзово и пр. и материали за чистене, набивки и пр. — 800.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 140, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 141. Бояджийски материали: обикновена и подводна боя, безиръ, терпентинъ, лакове, графитъ, минимъ, бланкъ и пр. — 500.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 141, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 142. Материали и предмети за освѣтление: петролъ, свѣщи, фитилъ, кибритъ, лампи, стѣклени цилиндри, факли, електр. крушки, жици, стѣлбове и пр. — 200.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 142, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 143. Материали за чистене, лакове, четки, сапунъ, сода каустикъ, нафталинъ, стѣклена книга и пр. дезинфекционни материали — 150.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 143, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 144. Доставка на сѣчва, машини, уреди и пр. за работилницитъ — 1.000.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 144, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 145. Сигнализация: фарове, флагове, фенери, плавици и материали за направа такива, пегели, метеорологически и навигационни пособия, телефонни съобщения, за поддръжка на сѣщитъ — 700.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 145, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 146. Лодки: водолазни, моторни, гребни и др. плавателни съдове и двигатели и материали за тях, за поддържане и обслужване сигналитъ по бръговетъ и пристанищата — 200.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 146, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 147. Формено служебно облѣкло за длъжностни лица — 600.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 147, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„Глава XI.

Общи разходи.

§ 148. Канцеларски материали, образци и пр., обявления, афиши, разписания, проспекти за рѣчното и крайбръжно плаване, такси за вода сметъ, каналъ и пр., пощенски разноски и пр. — 150.000 л.

Забележка: Б. д. желѣзници и пристанища не плащатъ глоби за настоящата и минали бюдж. години за късното плащане на такси за каналъ, сметъ вода и паважъ на общинскитъ управления и стопанствата къмъ тяхъ.“

Забележката къмъ този параграфъ се заличава.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 148, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 149. Изплащане такси за посещаване чужди пристанища отъ корабитъ на рѣчното крайбръжно плаване — 100.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 149, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 150. Топливо за служебнитъ помѣщения — 150.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 150, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 151. Свѣтило за служебнитъ помѣщения и земни сръдства, електрическа енергия и пр. — 700.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 151, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 152. Производство на електричество, направа инсталации и мрежа, инвентарни предмети, телефонни материали и пр., апарати, динама, електромотори и др. — 150.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 152, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 153. За осигуряване срещу пожаръ, редовна годишна вноска на премии съгласно специалния правилникъ — 200.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 153, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 154. Покъщнина и поддържане — 20.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 154, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 155. Санитарни грижи: лѣкарства, превързочни материали и пр. — 30.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 155, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 156. Помощи за лѣкуване при дълготрайни, тежки и изтощителни боледувания; за ортопедични сръдства следъ злополука и за погребение на бедни ж. п. служители. Хонораръ на частни лѣкари и аптекари за бърза, неотложна помощъ при внезапни заболявания — 40.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 156, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 157. За коли, впрѣгатенъ добитъкъ, фуражъ, трамвайни карти и др. — 100.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 157, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 158. Наемане помѣщения — 224.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 158, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 159. Възнаграждения на частни лица въ комисии и за преводи и за изплащане възнаграждения на частни лица, натоварени съ агентска служба на Р. К. П. въ селища, където нѣма щатни параходни агенти, по размѣръ, опредѣленъ отъ Министерския съветъ по докладъ на министра на финанситъ; за специализация на служителитъ въ странство и за издръжка на възпитаници по корабоплаването въ морски училища — 31.800 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 159, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 160. За технически книги и списания по специалността — 20.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 160, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 161. За възстановяване на опожарени имоти съ сръдства отъ приходи, които ще постѣпятъ по приходенъ § 35 и въ тоя размѣръ да се смѣта, че е разрешенъ кредитъ.“

Забележка: Неизразходванитъ постѣпили суми по приходенъ § 34 се внасятъ следъ 31. XII. въ Б. н. банка по специална безлихвена смѣтка, за да послужатъ за възстановяване на евентуално опожарени голѣми обекти.“

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 161, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 162. Разходи по сключени бюджетни упражнения — 500.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 162, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 163. Вносъ въ международния конгресъ по корабоплаването и международния хидрографски институтъ (50.000 и 20.000) лихва, комисионна за депозиране гаранции — 70.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 163, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 164. Погашения и лихви на 18.000.000 л. заемъ отъ Спестовната каса за възстановяване на вѣтлолома въ пристанище Варна — 1.993.634 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 164, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 165. Връщане неправилно внесени суми презъ минали години — 100.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 165, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 166. Връщане неправилно внесени суми презъ тази година.“

По този параграфъ не се предвижда кредитъ.

„ЧАСТЪ II.

Глава XII.

Общодържавни разходи.

„§ 167. Субсидия на Б. т. п. д-во, съгласно договора съ държавата, за 1939 г.“

По този параграфъ не се предвижда кредитъ.

„§ 168. Лихви и погашения за заема отъ 23.235.162 л. — 2.266.797 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 168, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 169. За постройка на ферибоотъ, вътрешно и зимно пристанище, доставка на кораби, материали, уреди, инвентарни предмети и др. подобни съоръжения, строежи; заплати, пътни и дневни пари по смѣтка и безотчетно километрическо възнаграждение и порционни пари, по специаленъ щатъ, утвърденъ отъ Министерския съветъ, надници и др. — 93.203 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 169, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 170. Постройка или покупка на кораби — 150.000.00 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 170, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„§ 171 Запазенъ фондъ за III отд. водни съобщения — 820.000 л.“

Безъ измѣнение.

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ § 171, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-да народни представители! Бюджетътъ на Главната дирекция на желѣзниците и пристанищата за 1939 бюджетна година е приетъ. (Продължителни рѣкоплѣскания отъ дѣсно и отъ центъра. Министърътъ на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ г-нъ Владимиръ Аврамовъ става правъ и съ поклонъ благодари на народното представителство)

Пристъпваме къмъ следващата точка втора отъ дневния редъ:

ВТОРО ЧЕТЕНЕ ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА БЮДЖЕТА НА ГЛАВНАТА ДИРЕКЦИЯ НА ЖЕЛѢЗНИЦИТЕ И ПРИСТАНИЩАТА ЗА 1939 БЮДЖЕТНА ГОДИНА.

Моля г-нъ докладчика да докладва законопроекта.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за бюджета на Главната дирекция на желѣзниците и пристанищата за 1939 бюджетна година.

Чл. 1. Разрешава се на министра на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ презъ течение на 1939 бюджетна година да произвежда разходи за желѣзницитѣ и пристанищата, показани въ таблицитѣ къмъ този законъ, съгласно съ законитѣ на държавата и съ закона за уредба и управление на Българскитѣ държавни желѣзници и пристанища, а именно:

По отдѣлъ I — желѣзници:	
Часть I — експлоатация	1.510.630.949 л.
Часть II — разширение, подобрене и обзавеждане на ж. п. гари	55.600.000 „
Часть III — служба „Социални грижи“	13.334.000 „
Запазенъ фондъ по отдѣлъ I	35.051 „

Всичко по отдѣлъ I . . . 1.579.600.000 л.

По отдѣлъ II — постройка нови желѣзници	50.000.000 л.
По отдѣлъ III — водни съобщения:	
Часть I — корабоплаване	118.099.000 л.
Часть II — общи държавни разходи	152.360.000 л.
Запазенъ фондъ по отдѣлъ III	820.000 л.

Всичко по отдѣлъ III . . . 271.279.000 л.

А всичко по отдѣли I, II и III . . . 1.900.879.000 л.“

Председателъ Стойчо Мошановъ: Които приематъ чл. 1, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

„Чл. 2. За покриване на разходите по чл. 1 отъ този законъ министърътъ на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ се задължава да събира, съгласно законитѣ на държавата, закона за уредба и управление на Българскитѣ държавни желѣзници и пристанища, правилницитѣ и наредбитѣ за прилагане на законитѣ, презъ 1939 бюджетна година приходитѣ, както следва:

По отдѣлъ I — желѣзници:	
Часть I — експлоатация	1.514.700.000 л.
Часть II — разширение, подобрене и обзавеждане на ж. п. гари	55.600.000 „
Часть III — служба „Социални грижи“	9.300.000 „

Всичко по отдѣлъ I . . . 1.579.600.000 л.

По отдѣлъ II — постройка нови желѣзници	50.000.000 л.
По отдѣлъ III — водни съобщения:	
Часть I — корабоплаване	121.279.000 л.
Часть II — отъ заеми	150.000.000 „

Всичко по отдѣлъ III . . . 271.279.000 л.

А всичко по отдѣли I, II и III . . . 1.900.879.000 л.“

Председател Стойчо Мошановъ: Които приемат чл. 2, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Боянъ Абаджиевъ: (Чете)

Чл. 3. Заплатитъ на служителитъ по Б. д. ж. и пристанищата се плащат по размъритъ, показани въ объяснителнитъ таблици за разходитъ за личния съставъ къмъ настоящия бюджетъ.

Председател Стойчо Мошановъ: Които приемат чл. 3, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-да народни представители! Законопроектътъ за бюджета на Главната дирекция на железницитъ и пристанищата за 1939 бюджетна година е приетъ.

Съобщавамъ на Народното събрание, че до г-нъ министър-председателя и министъръ на външнитъ работи и на изповѣданията е постъпило питане отъ група народни представители, съ което го питатъ: „Мислите ли да дадете възможност на Народното събрание да разгледа посоченитъ въпроси“ — които изброяватъ въ питането си — „чрезъ продължение на парламентарната сесия или предпочитате да оставите всички тѣзи болни въпроси открити за неопредѣлено време?“

Г-да народни представители! Това питане ще бѣде изпратено на г-нъ министър-председателя, за да даде своя отговоръ.

Въ текста на питането, обаче, има следната фраза: „Отъ публикувани сведения въ печата разбираме, че Вие“ — т. е. правителството — „въ съгласие съ бюрото на Народното събрание, желаете да дадете почивка на Народното събрание за нѣколко дни“.

Г-да народни представители! Азъ дължа да съобща, че въ никой моментъ правителството не е правило постъпки предъ бюрото на Народното събрание за даване каквато и да е почивка на Народното събрание.

Боянъ Василевъ: Тѣзи, които правятъ това питане, не сж уморени, защото не посещаватъ Събранието!

Председател Стойчо Мошановъ: Второ, въ никой моментъ до днесъ бюрото не е решавало да се дава почивка на Народното събрание. Единствено азъ, като председател на Народното събрание, имайки предвидъ, че, съгласно конституцията, Народното събрание има право на ваканция отъ единъ месецъ, която ние не използвахме, за да можемъ да гласуваме бюджета на държавата, сподѣлихъ съ представители на печата евентуалността, вмѣсто единъ месецъ ваканция, Народното събрание да си даде 10 дни ваканция. Това е мое лично сподѣляне на възгледъ и размѣна на мисли при случаенъ разговоръ съ представители на печата.

Повтарямъ, правителството никога не е поставяло въпросъ, да иска почивка на Народното събрание, както се казва въ питането. Тѣкмо обратното, правителството е внесло въ Народното събрание достатъчно законопроекти, за да бѣдатъ приети отъ Народното събрание.

Димитъръ Търкалановъ: (Казва нѣщо)

Председател Стойчо Мошановъ: Азъ отговарямъ само на първата фраза отъ питането. На другото ще отговори г-нъ министър-председателътъ.

Боянъ Василевъ: Тѣзи, които сж дали питането, и сега ги нѣма тукъ.

Екимъ Топузановъ: Тѣ не сж уморени, разбира се!

Председател Стойчо Мошановъ: Постъпило е и друго питане отъ група народни представители до г-нъ министър-председателя и министъръ на външнитъ работи и на изповѣданията, съ което го питатъ: не мисли ли да свика комисията по Министерството на външнитъ работи, за да даде освѣтление по външната политика на правителството.

И това питане ще бѣде изпратено на г-нъ министър-председателя, за да даде своя отговоръ.

Пристъпваме къмъ следващата точка трета отъ дневния редъ:

ОДОБРЕНИЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕТО ЗА ОДОБРЯВАНЕ VII-ТО ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТЪ, ВЗЕТО ВЪ ЗАСЕДАНИЕТО МУ ОТЪ 15 СЕПТЕМВРИЙ 1938 Г.,

ПРОТОКОЛЪ № 124, ОТНОСНО РАЗРЕШАВАНЕТО ДА СЕ СЪБЕРЕ УБИТОТО ОТЪ ГРАДУШКА ГРОЗДЕ ОТЪ РЕКОЛТАТА 1938 Г. И СЕ ПРИГОТВИ НА МАТЕРИАЛЪ ЗА ВАРЕНЕ РАКИЯ, КОЙТО ДА СЕ ОСВОБОДИ ОТЪ ЗАПЛАЩАНЕ НА АКЦИЗА.

Моля г-нъ секретаря да прочете предложението.

Секретаръ Стефанъ Стателовъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ проекторешението за одобряване VII-то постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му отъ 15 септември 1938 г., протоколъ № 124, относно разрешаването да се събере убитото отъ градушката грозде отъ реколтата 1938 г. и се приготви на материалъ за варене ракия, който да се освободи отъ заплащане на акциза.

Г-да народни представители!

Къмъ края на лѣтото нѣкои отъ селата на Севлиевска, Велико-Търновска, Шуменска, Чирпанска, Фердинандска, Луковитска и Асеновградска околии пострадаха отъ силна градушка, която значително повреди лозята на производителитъ отъ сѣшитъ села.

Налагаше се пострадалитъ лозари да бѣдатъ бързо и своевременно подпомогнати, като се намали отчасти сполетѣлото ги нещастие и затова почитаемиятъ Министерски съветъ съ VII-то си постановление отъ 15 септември 1938 г., протоколъ № 124, реши тѣ да бѣдатъ подпомогнати по следния начинъ:

1. Пострадалото отъ градушка грозде да се събере и приготви на материалъ за варене ракия, по възможност колкото може по-скоро следъ повреждането му, безъ да се изчакватъ сроковетъ по закона за държавнитъ привилегии, акцизитъ и патентитъ.

2. Сѣщото грозде да се наложи като материалъ за изваряване на ракия и се измѣри и опише като такъвъ. Измѣрването и описването да се извърши по възможност преди да започне брането на редовното, неповредено грозде или най-късно до 1. X. 1938 г.

3. Измѣрениятъ материалъ или добитата отъ него чрезъ пресоване течностъ (сокъ, вино) да се изварятъ на ракия въ обикновенитъ казани, а на спиртъ въ спиртоварницитъ, кѣдето да се позволи направо изваряването на пресованата течностъ (вино), за която да не се събира при изваряването и допълнителенъ акцизъ по 1.50 л. на литъръ, като на вино, предназначено за изваряване на ракия. Изваряването да стане въ срокъ опредѣленъ отъ министъра на финанситъ и не по-късно отъ 28 октомври 1938 г., който евентуално да се продължи съ огледъ на измѣренитъ количества такива материали и казанитъ, съ които разполага всѣко населено мѣсто. За да може изваряването на тия материали да се извърши въ най-късъ срокъ и преди да сж приготвени за изваряване материалитъ, добити отъ нормално узрѣлото грозде и отъ други плодове, да се разреши спиртоварницитъ въ пострадалитъ околии да работятъ денонощно.

Това бѣха възможнитъ отстъпки отъ разпореденията на закона за държавнитъ привилегии, акцизитъ и патентитъ, които Министерскиятъ съветъ можеше да направи, като въпросътъ за освобождаване отъ акцизъ материалитъ, добити отъ градобитното грозде, се остави за разрешаване отъ Народното събрание.

Сега, следъ като всичкитъ градобитенъ материалъ е вече измѣренъ и изваренъ на ракия и спиртъ, Министерството е събрало и разполага съ достатъчно данни за количеството на тоя материалъ, за добива, който той е далъ при изваряването му на ракия и спиртъ, и за ценитъ, по които сж закупувани ракиитъ, градобитниятъ материалъ и здравето небитото отъ градушка грозде. Тия данни сж изложени въ приложенитъ две таблици.

Съ огледъ на тѣхъ и за да се изясни положението на пострадалитъ отъ градушка стопани лозари спрямо пострадалитъ и отъ тамъ да се заключи необходимо и целесъобразно ли ще бѣде първитъ да бѣдатъ освободени отъ заплащането на акциза за измѣрения имъ градобитенъ материалъ, налага се да се направятъ следнитъ смѣтки.

1. 100 литри смѣсъ отъ убито отъ градушка грозде се облага съ по 50 ст. на 1 литъръ или общо съ 50 л. при условие, че ще даде 6 литри 100° спиртъ. Споредъ даннитъ, събрани отъ Министерството, отъ 100 литри такава смѣсъ е получено 7 литри 100° спиртъ. Следва се, съгласно, чл. 456 отъ закона за държавнитъ привилегии, акцизитъ и патентитъ допълнителенъ облогъ отъ 0.083 л. на 1 градусъ, а за

добитиѣ въ повече 100 градуса = 8.33 л. или за 100 литри смѣсь отъ убито отъ градушка грозде ще се плати 58.33 л. акцизъ. Ценитѣ на ракиитѣ презъ есенѣта на 1938 г. варираха отъ 65 ст. до 30 ст. на 1 градусъ. Въ зависимостъ отъ това доходѣтъ на лозаря производителъ, чнето лозе е убито отъ градушка, е следниѣтъ:

- а) ако ракията се продаде по 65 ст. 1 градусъ, добитата отъ 100 литри смѣсь 700 градуса ракия е донесла бруто доходъ 455 л. безъ 58.33 л. акцизъ, остава чистъ доходъ 396.67 л.
 - б) ако ракията е продадена по 50 ст. 1 градусъ — доходѣтъ е 350 л. — 58.33 л. акцизъ = 291.67 л.
 - в) ако ракията е продадена по 30 ст. 1 градусъ, доходѣтъ е 210 л. — 58.33 л. акцизъ = 151.67 л.
- Ако пѣкъ тия кашѣ бѣждатъ освободени отъ акцизъ — доходѣтъ ще бѣде съответно — 455 л., 350 л. и 210 л.

II. 100 литри смѣсь отъ здраво грозде дава 45 литри джибри и 55 литри вино. За джибриѣтъ ще се заплати акцизъ по 50 ст. на 1 литъръ или за 45 литри . . . 22.50 л. за виното ще се заплати акцизъ по 30 ст. на 1 л. или за 55 литри . . . 16.50 л.

Или всичко: 39.— л.

Виното, сега когато е измѣрено и може да се продава, има срѣдна пазарна цена отъ 23 до 25 ст. на 1 спиртенъ градусъ, или при срѣдна крепкостъ 11° единъ литъръ вино се продава на едро отъ 2.53 л. до 2.75 л. а за 55 литри производителѣтъ ще получи отъ 139.15 л. до 151.25 л., а срѣдно 145.20 л., като се приспадне платениѣтъ акцизъ, остава чистъ доходъ 128.70 л.

Отъ 45 литри джибри ще се добие 2.70 литри 100° ракия или 270 градуса.

а) ако тая ракия се продаде по 65 ст. 1 градусъ, тя ще даде бруто доходъ 175.50 л., безъ акциза 22.50 л., остава чистъ доходъ 153 л.;

б) ако ракията се продаде по 50 ст. 1 градусъ, ще даде бруто доходъ — 135 л. — акцизѣтъ 22.50 л. — чистъ доходъ 112.50 л.;

в) ако ракията е продадена по 30 ст. 1 градусъ, бруто доходъ — 81 л. — акцизѣтъ 22.50 л. — чистъ доходъ 58.50 л.

Кѣмъ тия цифри, като се прибави съответно чистиятъ доходъ отъ виното, остава чистъ доходъ отъ 100 литри здраво грозде въ зависимостъ отъ продажната цена на ракията съответно 281.70 л., 241.20 л. и 187.20 л., срещу такѣвъ отъ градобитното 396.67 л. и 291.67 л. и 151.67 л.

Така направената равномѣтка важи и има значение, само ако лозарѣтъ производителъ не е продалъ гроздето си, а самъ го е насипалъ и за своя смѣтка го е изварявалъ и продавалъ добитата ракия и вино. Трѣбва да се има предвидъ и обстоятелството, че на лозаритѣ, които набраха градобитно грозде, се даде възможностъ да сторятъ това много по-рано отъ другитѣ лозари, още въ срѣдата на месецъ септемврий и да го изварятъ на ракии, които тѣ продадоха на пазаря въ едно време, когато нѣмаше ракии, търсенето имъ бѣше голѣмо и тѣ добиха много по-високи цени — срѣдно по 55, 60, 65 и до 70 ст. на 1 градусъ. А другитѣ лозари трѣбваше да изчакватъ сроковетѣ по закона за държавнитѣ привилегии, акцизитѣ и патентитѣ и да продадатъ ракии по-късно, кѣмъ края на м. октомврий, когато цената на ракиитѣ бѣше вече спаднала до 30 ст. на градусъ.

Направената до тукъ равномѣтка е отъ значение само за лозаритѣ стопани, а не за прекупчицитѣ на грозде, които при закупуването му сѣ си калкулирали въ ценитѣ и акциза. За тѣхъ смѣтката е:

Споредъ сведенията за ценитѣ, по които сѣ закупени градобитното и обикновеното (здравото) грозде, сѣ които Министерството разполага, 1 литъръ смѣсь отъ вино и джибри отъ убито отъ градушка грозде е ималъ срѣдна захарностъ отъ 8 до 10% и се е продавалъ по 8 до 10 ст. захарния градусъ или 100 литри такава смѣсь се е закупувала отъ прекупчика отъ 64 до 100 л.

А 1 кгр. здраво грозде се е продавало отъ 0.80 л. до 3.10 л., а срѣдно по 1.90 л. Смѣстѣта отъ мѣстъ и джибри отъ смачкано здраво грозде е имала срѣдна захарностъ 15 — 16 градуса или 1 захаренъ градусъ се е закупувалъ срѣдно по 12 стотинки.

Очевидно е, че първичниѣтъ материалъ — захарния градусъ е закупуванъ на по-низка цена, когато гроздето е убито отъ градушка и на по-висока, когато то не е убито отъ градушка. Ако при това положение се освободи отъ акцизъ прекупчикѣтъ на убито отъ градушка грозде, той ще бѣде поставенъ при още по-благоприятни условия отъ прекупчика на здраво грозде, а именно:

а) 100 кгр. убито отъ градушката грозде е закупено срѣдно по 81 л., като е пресмѣтнато, че за тоя материалъ ще се плати и акцизъ по 0.50 л. на 1 литъръ или 50 л., а на прекупчика то ще струва 131 л.

Сѣщиятъ материалъ е далъ при изваряването му 70% спиртъ или 700 спиртни градуса сѣ 100 градуса повече отъ нормалното, за което ще се дообложи сѣ по 0.083 л. за 1 градусъ или 8.33 л. за 100 градуса и коштуемата му цена ще се увеличи на 139.33 л.

При продажна цена 65 ст. за 1 градусъ прекупчикѣтъ е получилъ за 700 градуса 455 л. безъ 139.33 л., или добилъ е чистъ доходъ 315.67 л.

При продажна цена 50 ст. за 1 градусъ прекупчикѣтъ е получилъ 350 л. — 139.33 л., а чистъ доходъ 210.67 л.

При продажна цена 30 ст. за 1 градусъ за 700 градуса е получилъ 210 л. — 139.33 л., а чистъ доходъ 60.67 л.

б) 100 кгр. здраво грозде закупено по срѣдна цена 1.90 л. струва 190 л. Отъ него ще се добиятъ 45 литри джибри, за които ще се плати по 0.50 л. акцизъ — 22.50 л. и 55 литри вино, за които ще се плати по 0.30 л. акцизъ или 16.50 л., а всичко 39 л. или 100 литри грозде ще струва на прекупчика 229 л.

Виното 55 литри при срѣдна крепкостъ 11° по срѣдна цена отъ 23—25 ст. на 1 градусъ ще се продаде по цена 2.53 л. до 2.75 л. литѣра или прекупчикѣтъ ще получи бруто доходъ отъ 139.15 до 151.25, а срѣдно — 145.20 л.

Джибриѣтъ 45 литри ще дадатъ срѣденъ добивъ спиртъ по 6% или 2.70 л. 100° спиртъ.

Ако добитата ракия се продаде по 65 ст. 1 градусъ, за 270 градуса ще се добие бруто доходъ 145.50 л.

Ако сѣщата се продаде по 50 ст. 1 градусъ, ще се добие бруто доходъ 135 л.

Ако пѣкъ се продаде по 30 ст. 1 градусъ, каквато е сегашната пазарна цена, ще се добие бруто доходъ 81 л.

Като се прибави кѣмъ тия цифри брутниѣтъ доходъ отъ виното — 145.20 л. прекупчикѣтъ отъ 100 литри здраво грозде ще добие бруто доходъ съответно 290.70 л., 280.20 л. и 226.20 л., отъ които, като се приспадне коштуемата цена 229 л. остава чистъ доходъ 61.70 л., 51.20 л. и загуба 2.80 л.

Акцизѣтъ не се налага на декарѣ, както е поземелния данѣкъ, а на литѣръ вино или джибри. Размѣрѣтъ му се опредѣля въ зависимостъ отъ количеството на добитото отъ лозето грозде. Колкото по-плодородна е годината и повече грозде се добие и приготви на вино и джибри, толкова повече акцизъ ще се плати.

Като се има предвидъ това, ония отъ лозаритѣ, които сѣ пострадали повече отъ градушката и сѣ получили по-малко грозде, ще платятъ по-малко акцизъ, а ония отъ тѣхъ, които сѣ пострадали по-малко и добиѣтъ повече грозде, ще платятъ повече акцизъ. Ако и единѣтъ и другитѣ бѣждатъ освободени напълно отъ акциза, по-голѣмо облекчение ще получатъ ония, които сѣ по-малко пострадали, а ония, които сѣ повече пострадали отъ градушката, ще получатъ по-малко облекчение. Тия пѣкъ, които не сѣ могли да набератъ нито единъ килограмъ грозде, защото градушката е унищожила напълно реколтата, нѣма да получатъ никакво облекчение, защото нѣма да иматъ облагаемъ сѣ акцизъ материалъ.

Това обстоятелство има още по-голѣмо значение, ако лозята не сѣ били застраховани противъ градушка и пострадалиѣтъ стопани не ще бѣждатъ обезщетени, каквито по-голѣма частъ сѣ въ Сухиндолъ.

Следователно, ако сѣ временно освобождаване отъ акцизъ се цели да се облекчатъ пострадалиѣтъ отъ градушката лозари, то тоя начинъ на облекчение нѣма да бѣде

подходящ, защото ще даде обратни резултати — по-го-
лѣми облекчения на по-малко пострадалиѣ и по-малки
на повече пострадалиѣ лозари.

Съгласно чл. 250 отъ закона за държавниѣ привилегии,
акцизѣтѣ и патентѣтѣ, акцизѣтѣ на вината и ракиѣтѣ се плаща
задължително отъ купувачѣтѣ при вдигането имъ. Споредъ
сведенията на министерството отъ градобитниѣ материалъ,
който е 5.000.000 литри, 4.000.000 литри е вече изваренъ и
ракията е продадена. Акцизѣтѣ на тая ракия при продаж-
бата ѝ е заплатенъ отъ купувачѣтѣ ѝ, които при опредѣ-
ляне на покупната цена сж си калкулирали и акциза.

Ако сега се реши да се върне платениятъ акцизъ, то сле-
дуюция се за тия 4.000.000 литри градобитенъ материалъ
акцизъ ще се върне не на стопанитѣ лозари, които сж
продали ракиѣтѣ, а на купувачѣтѣ, които сж го платили
и които вѣроятно притежаватъ за това необходимитѣ до-
кументи. Така че фактически облекчението отъ освобо-
ждаването отъ акцизъ ще получатъ не стопанитѣ лозари,
а купувачѣтѣ на ракиѣтѣ имъ и то съвсемъ неоснова-
телно.

Отъ изложеното е очевидно, че подпомагането на по-
страдалиѣ отъ градушкитѣ производители-лозари не може
да стане чрезъ временно освобождаване отъ акцизъ и въ-
просѣтѣ за обезщетяването имъ, ако тѣ следва да бѣдатъ
подпомогнати, трѣбва да се разреши по другъ по-подхо-
дящ начинъ.

Като имате предвидъ гореизложеното, имамъ честъ да
Ви моля, г-да народни представители, да разгледате и
гласувате въ текущата сесия настоящето проекторешение.

Министъръ Добри Божиловъ

„РЕШЕНИЕ

за одобряване VII-то постановление на Министерския
съветъ, взето въ заседанието му отъ 15 септемврий 1938 г.,
протоколъ № 124, относно разрешаването да се събере
убитото отъ градушка грозде отъ реколта 1938 г. и се при-
готви на материалъ за варене ракия, който да се освободи
отъ заплащане на акциза.

Членъ единственъ Одобрява се VII-то постано-
вление на Министерския съветъ, взето въ заседанието му
отъ 15 септемврий 1938 г., протоколъ № 124, което гласи:

„Разрешава се на пострадалиѣ отъ градушка лозари
въ селата: Сухиндолъ, Красно градище, Бѣла рѣка, Ко-
евци, Крамолинъ, Косово, Бара и Димча — Севлиевска
околия; Бѣла черква, Мусина, Росица, Михалци — Тър-
новска околия; Хасово, Тимарево, Близнаци, Струпино,
Кълно, Дивдѣдово и гр. Шуменъ — Шуменска околия;
гр. Чирпанъ, Свобода и Воловарово — Чирпанска околия,
да обратятъ гроздето отъ лозята си, пострадали отъ гра-
душка, най-късно до 20 того и да го наложатъ, като ма-
териалъ за изваряване на ракия. Този материалъ ще се из-
мѣри и опише отъ акцизнитѣ (данъчнитѣ) власти въ срокъ
опредѣленъ отъ министра на финанситѣ и не по-късно отъ
1 октомврий 1938 г. Измѣрениятъ и описанъ материалъ ще
се задължи на общо основание съ акцизъ по 50 стотинки
на литъръ.

Измѣрениятъ материалъ или добитата чрезъ пресоване
отъ него течностъ (вино), ще се изварятъ на ракия въ
обикновенитѣ казани, а на спиртъ въ спиртоварницитѣ,
където се позволява направо изваряването на пресованата
течностъ (вино), за която нѣма да се събира при изваря-
ването ѝ допълнителенъ акцизъ по 1.50 л. на литъръ, като
ѣа вино, предназначено за изваряване на ракия. Изваря-
ването ще стане въ срокъ опредѣленъ отъ министра на
финанситѣ и не по-късно отъ 28 октомврий 1938 г. За да
може материалѣтѣ да се изварятъ въ горния срокъ, раз-
решава се на спиртоварницитѣ въ поменатитѣ околии да
работятъ денонощно“.

Покрай това постановление на Министерския съветъ,
одобряватъ се още и разрешенията, дадени отъ министра
на финанситѣ, да събератъ, наложатъ и изварятъ при
сжщитѣ условия гроздето отъ лозята си, пострадали отъ
градушка и лозаритѣ отъ селата Вишовградъ, Еменъ и
Павликени — Търновска околия, Яворово — Асеновград-
ска околия, Блъсничевъ — Луковитска околия и Кошар-
никъ и гр. Фердинандъ — Фердинандска околия. Изваря-
ването на гроздето пострададо отъ градушка въ посоче-
нитѣ мѣста ще продължи докато се привърши (извари)
цѣлото количество пострададо грозде.

ТАБЛИЦА I

за измѣреното градобитно грозде по райони и срѣдния
добивъ отъ сжщото при изваряването му.

Населени мѣста	В. дж.	Сокъ	Джибри	В. дж.	Сокъ	Джибри
Севлиевско						
Сухиндолъ . . .	4.084.158	—	—	7%	8%	4%
Бѣла рѣка . . .	39.606	—	—	7%		
Красно градище . .	36.011	—	—	7%		
Коевци	135.106			7%		
Димча	60.027			6%		
Крамолинъ	53.330			6%		
Бара	35.501			6%		
Горско Косово . . .	26.138			6%		
Шуменско						
Шуменъ	—	10.459	30.186			4 200%
Дивдѣдово	7.071	20.916	20.494	8.5%		7.5%
Асеновградско						
Яворово	12.057	—	—	5.9%		
В. Търновско						
Бѣла черква . . .	183.282	—	—			
Вишовградъ . . .	39.791	—	—			
Еменъ	32.589				8.8%	
Михалци	60.714					
Росица	43.515					
Павликени	42.289					
Мусина	100.777					
Чирпанско						
Чирпанъ	82.123	31.255	53.225	7.15%		5.18%
Свобода	4.089	133	375	8.50%		
М. Търново	1.047			8.60%		
Воловарово	963			4.52%		
Фердинандско						
Фердинандъ . . .	15.043			4.3 %		
Кошарникъ	3.911			4.3 %		
Люта	2.688			4.3 %		
Габровница	1.749			4.3 %		
Всичко	5.105.572	62.765	104.280			

ТАБЛИЦА II.

за срѣднитѣ цени, по които се е продавало гроздето отъ
виненитѣ сортове реколта 1938 год. по райони.

Районъ	Цена на кгр. грозде	З а б е л е ж к а
Севлиево	отъ 1.50 до 2 лева и отъ и 8 до 10 ст. зах. градусъ	Градобитното грозде се е продавало по 8 до 10 ст. зах. градусъ при ср. захарностъ отъ 4½ до 9% тогава, когато нормално-узрѣлото грозде съдържа захар- ностъ 15% —
Карнобатъ	отъ 1.20 до 1.80 лева	
Поморие	отъ 1 до 1.50 лева	
В. Търново	отъ 80 ст. до 2 лева	
Видинъ	отъ 1.80 до 2.50 лева	
Пазарджикъ	отъ 2 до 3.10 лева	
Плѣвенъ	отъ 1.60 до 2.30 лева	

Председателъ Стойчо Мошановъ: Има думата народ-
ниятъ представителъ г-нъ Косю Аневъ.

Косю Аневъ: (Отъ трибуната. Чете) Г-да народни
представители! Рѣководимъ отъ дълга да изна-
сямъ тукъ отъ тая трибуна, всестраннитѣ морални
и материални нужди на българския народъ и да се застъп-
вамъ за тѣхното навременно и справедливо удовлетворе-
ние; рѣководимъ още отъ дълга да сътруднича на пра-
вительството въ създаването на една силна държавна
власть, охарактеризираща се съ демократичност, компе-
тентност, справедливостъ, деятелностъ и строгостъ —
власть въ духа на новото време и въ рамкитѣ на Тър-
новската конституция, власть, която си е поставила за

задача да утвърди граждански мир в нашата страна, единство между народа и стопанско творчество, елементи, обуславящи крайната цел на нацията — стопански мощна и независима България, азъ излизамъ днесъ за първи път на тая отговорна трибуна, за да пристъпя по-активно къмъ изпълнението на този мой дългъ.

Преди, обаче, да пристъпя къмъ съществената задача, която ме предизвика да изляза тукъ, азъ дължа още да изнеса предъ васъ, г-да народни представители, приятната констатация, която азъ лично добихъ отъ обиколките си между народа, а именно, че той въ своето болшинство, особено будниятъ и творчески елементъ на нацията е въ възторгъ отъ досегашната ви парламентарна дейностъ. (Ръкоплъскания отъ дясно и центъра) Защо? Защото той вижда въ нея, че разпиляниятъ му до вчера обществени сили, които воюваха една срещу друга и бѣха тласнали страната въ една анархия, граничеща съ бездната на една страшна робия, днесъ, помирени и обединени подъ българския националенъ трицвѣтъ, сѣ се отдали на вѣрна служба не, както бѣше до вчера, на близки, на групи, на класи и съсловия, а преди всичко на народъ и на държава. (Ръкоплъскания отъ дясно и центъра)

Христо Мирски: И сега пакъ е същото — тамъ е жалкото.

Димитър Търкалановъ: Дръжъ се Косю!

Косю Аневъ: Тоя народъ е въ възторгъ още, защото вижда, че вие всички тукъ въ тая свещена сграда, отъ тѣрвия въ дясно до последния въ лѣво, едни съ идеализма си, другитъ съ опитността си сте координирали усилията си така подъ мѣдрото ръководство на правителството, щото развитата ваша дейностъ на мирно-стопанския творчески фронтъ на държавата буди вѣрата, че утрешниятъ день ще бѣде по-свѣтъль отъ днешния.

Христо Мирски: Дай Боже!

Косю Аневъ: Тоя народъ вѣрва, че вие и занаятъ работите съ същия духъ въ това направление за утвърдяване на социалния миръ въ страната, и ви пожелава презъ настѣпилата 1939 г. да удвоите тия си усилия, за да може нашиятъ националенъ водачъ съ още по-голяма смѣлостъ и устремъ да отправи националния корабъ по новитъ пѣтица на бурното и ширно житейско море, къмъ славата и величието на България. (Ръкоплъскания отъ дясно и отъ центъра)

Следъ тия нѣколко думи, които изказахъ тукъ, азъ преминавамъ къмъ съществената си задача, която ме предизвика да изляза днесъ на тая трибуна.

Димитър Търкалановъ: До тукъ съборка.

Косю Аневъ: Ти ще ме поправишъ. (Пререкания между народнитъ представители Жико Струнчевъ и Димитър Търкалановъ)
(Председателското мѣсто се заема отъ подпредседателя Георги Марковъ)

Г-да народни представители! Вѣрвамъ, че на по-голямата частъ отъ васъ е известно, че къмъ края на изминалото се лѣто лозята на нѣкои отъ селата въ Севлиевска, Търновска, Шуменска, Чирпанска, Фердинандска, Луковитска и Асеновградска околии пострадаха отъ силни и опустошителни градушки, които почти напълно повредиха плода имъ. Съ това лозаритъ-стопани изпаднаха въ бедствено положение и се яви необходимостта, пострадалиятъ лозари да бѣдатъ бързо и своевременно подпомогнати отъ държавата, като се намали отчасти сполетѣлото ги нещастие.

Ето защо, почитаемиятъ Министерски съветъ, въ желанието си да подпомогне тия труженици на честния селски трудъ, издаде на 15 септември 1938 г. VII-то си постановление, протоколъ № 124, което е представено предъ васъ за разглеждане и одобрение.

Но, преди да почна да изяснявамъ мотивитъ на постановлението и необходимитъ измѣнения, които трѣбва да му се направятъ, азъ ще се спра върху бедственото положение на лозаритъ-стопани — особено тия отъ Севлиевска околия, съ центъръ Сухиндолъ — и неговитъ причини. Това е необходимо, защото и отъ таблицата на самото проекторешение се вижда, че само въ Сухиндолъ е измѣренъ 4.034.158 литри градобитенъ материалъ, а съ околността му градобитниятъ материалъ възлиза на 4.974.834 литра. За другитъ села отъ останалитъ пострадали отъ градушка околии остава измѣрено 130.738 литри, т. е. около 1/40 отъ цѣлото измѣрено количество. Отъ тукъ много

естествено е, че при разрешаването на горния въпросъ, центъръ на вниманието ни трѣбва да бѣде Сухиндолъ съ околността му.

Имайки предъ видъ горнитъ съображения нека ми бѣде позволено да ви дамъ нѣкои освѣтления върху развитието на лозарството въ Сухиндолъ и околността му, върху влошаване финансовото положение на лозаря, като се постарая същевременно да дамъ и причинитъ за това.

Г. г. народни представители! На всички ви е известно, че Сухиндолъ — царството на гроздето — е лозарско село, което се е прочуло изъ цѣла България съ своето вино, дивъ лозовъ материалъ и съ своитъ облагородени американски лози. Въ него, благодарение щедростта на природата и трудолюбието на населението, безводнитъ склонове на Сухиндолския връхъ се обрѣнаха въ изворъ на натурални вина, чрезъ които се създаде препитание на хиляди семейства и единъ отъ най-важнитъ фактори, обуславящъ отчасти финансовата мощъ на българската държава.

Ужасната напастъ — филлоксерата, която нападна и унищожи старитъ лози, като обрѣна китнитъ родни бърда и долини преди 40 години въ пустаща келемета, остави близо 800.000 лозарски семейства въ нашата страна безъ поминѣкъ и ги тласна въ ужасна мизерия и отчаяние. Това застави населението на Сухиндолъ да отиде съ свои собствени срѣдства чакъ въ французкия Алжиръ да дири американската прѣчка, да я пренесе, да създаде въ собственото си село много маточници и вкоренилища, да почне да произвежда десетки милиони облагородени американски лози годишно и по този начинъ то стана причина на запустѣлитъ мѣста на старитъ лози въ Сухиндолъ и цѣла България въ продължение на 35 години да се засадятъ днешнитъ нови американски лози, т. е. сухиндолци станаха виновници България отъново да се покрие и украси съ лози, да рукне единъ отъ най-големитъ потоци отъ приходи за държавната хазна. А съ красивия имъ и ароматиченъ плодъ да се разнася името и славата на нашата родина навредъ по свѣта. Но стопанската инициатива на сухиндолци не се ограничи само въ възстановяването на нашето лозарство. Тѣ, сухиндолци, следъ като покриха България съ лози, извършиха скоро едно второ крупно стопанско дѣло, а именно като изградиха първата по рода си и съвършенство на Балканския полуостровъ винарска кооперативна изба, заради която си инициатива тѣ дадоха на държавата, освенъ новъ трасиранъ стопански пѣтъ, но и надъ 5 милиона лева лихви, посредствомъ Българската земеделска банка по заемитъ за строежъ и обзавеждане на тая кооперативна изба.

Тукъ е мѣстото да се отбележатъ многото опити на сухиндолци да се промѣни системата на земеделското стопанство и да се нагоди производството спрямо вътрешнитъ и външни пазари. Така още преди 20 години се замисли отъ тѣхъ както постройката на Горско-Косовския баражъ, чийто планове още тогава се изготвиха и днесъ се намиратъ въ Дирекцията на строежитъ така и прокарването на желѣзопѣтната линия Павликени—Сухиндолъ—Севлиево, за която се събраха презъ 1919 г. 3 милиона лева — сума предвазначена да се даде въ помощ на държавата, която помощъ и днесъ е на лице. Плановѣтъ на ж-п. линия сѣщо бѣха изготвени, обаче 9-юискитъ промѣни осуетиха осъществяването на горнитъ две колосални стопански предприятия. Сѣщо преди две—три години почнаха да се засаждатъ разнообразни плодни дръвчета и се пренесе ягодиовата култура, като резултатъ на което днесъ имаме засадени само въ Сухиндолъ 150 декара ягоди, а сѣ въ проектъ още 1500 декара. Засадени сѣ къмъ 10.000 ябълкови дръвета, 50.000 праскови, 20.000 други овоцни дръвчета съ тенденция да се одесеторятъ. Лозарството, и то се трансформира, като отъ винени сортове почна да се преминава къмъ десертни — Афузъ-али и др.

Въ връзка съ тия стопански прояви е и създаването на водния синдикатъ „Сухиндолъ“ и предстоящиятъ строежъ на проектирания по-рано „Косовски баражъ“ на р. Росница, който се очаква съ извѣрденъ интересъ отъ страна на населението отъ цѣлата Пѣвненска областъ. Съ последния се предвижда да се оросяватъ надъ 300.000 декара обработваема площъ и да се електрифицира цѣлата Пѣвненска областъ. Обаче тукъ, въ трансформацията на земеделското стопанство, се яви една голяма прѣчка, а именно липсата на добри и евтини транспортни срѣдства, липсата на желѣзопѣтна линия.

Промѣната на стопанската ни система въ земеделието може да се осъществи само, ако се създадатъ необходимитъ за това транспортни условия, ако се прокара желѣзопѣтна линия презъ Севлиевска околия. Липсата на последната е причина за нашия неуспѣхъ въ това направление. Съ тия стопански прояви Сухиндолъ даде образъ

цовъ примѣръ на частната и държавна инициатива, като трасира пѣтищата на културното стопанско творчество.

Г-да народни представители! Като резултат на всички тия стопански инициативи и културни прояви, въ връзка съ следвоенната стопанска и финансова криза, спадане цената на лозовия артикулъ и безгрижието досега на държавата, Сухиндолъ днесъ носи на плещитѣ си едно задължение къмъ държавата и къмъ частни учреждения и лица надъ 40 милиона лева и недобори къмъ общината му — 4 милиона лева. Това състояние на Сухиндолъ е лесно обяснимо, като си спомнимъ чернитѣ дни, които сухиндолецътъ преживѣ и преживява днесъ, като си спомнимъ какви жертви той направи за нашето лозарство, винарство и просѣта, като си спомнимъ на какви цени продаваше и продава днесъ той своето производство. Нима не трѣбва да си спомнимъ днитѣ, когато той продаваше виното си по 1 л. литъра, т. е. цена далечъ по-малка отъ коштуемата стойностъ на литъръ вино, а това положение е отъ около 15-тина години насамъ, единъ периодъ, за който почти всички сухиндолски лозари успѣха да се объркатъ и финансово, и стопански?

Позволете ми да подчертая тукъ, че една отъ най-главнитѣ причини за стопанското западане на нашата издигната въ културно отношение околия, е затворениятъ характеръ на всички стопанства — плодъ на лоши съобщения и липса на желѣзопѣтна линия. Прокарването на последната ще даде възможностъ на търговеца да навлѣзе навътре въ околията, да види, колко е тя щедро надарена отъ природата, а онеправдана отъ обществото и държавата и да създаде по-голяма ценностъ на много отъ произведениитѣ земеделски произведения. Нима трѣбва да се доказва и тукъ влиянието на желѣзопѣтната линия върху стопанския животъ; нима трѣбва да се доказва, че тя ще съдействува за замѣняването на екстензивнитѣ системи въ производството съ нови, по-интензивни, че тя ще бѣде главната стопанска артерия, по която ще се движи економическиятъ подемъ на околията? Не стигахме всичко това за Сухиндолъ. За селото, въ което при днешнитѣ условия не можахъ да се създадатъ други по-сигурни източници за препитание, трѣбваше да почнатъ да се изреждатъ все черни и бедствени години.

Така въ 1936 г. 80% отъ производството на лозята бѣ унищожено отъ перноспората, а останалата частъ се отне отъ градушка, вследствие на което като помощъ правителството тогава реши да ни подпомогне съ посадоченъ овощенъ материалъ и ягоди, за да си създадемъ и нови източници на доходъ, нѣщо което при днешнитѣ мѣстни транспортни условия е неосъществимо и невъзможно. Презъ 1937 г. цѣлата реколта бѣ унищожена отъ историческата повсемѣстна перноспора. Презъ тази година се хвърлиха за обработка на лозята милиони чужди пари, заети повечето отъ Българската земеделска и кооперативна банка съ лихва и се изчерпаха всички запаси, които е имало населението, а се взе $\frac{1}{10}$ отъ хвърленото. За жалостъ, г-да народни представители, и 1938 г. донесе на сухиндолскитѣ лозари още по-голямо нещастие. Тъкмо когато зрѣше плодътъ по лозята, една неочаквана стихийна градушка унищожиха плода по последнитѣ и съ това нанесе последния ударъ на нашето село, съ което то изпадна въ изключително бедствено положение. Повечето отъ половината полузрѣло грозде бѣ свалено по земята, а другата частъ, която остана по лозитѣ, бѣ наранена, недозрѣла и подлежаща на развала. Този градобитенъ материалъ не ставаше нито за вино, нито имаше смѣтка да се извари на ракия, ако се плати акцизътъ. При това положение населението поиска помощта на държавата. Поискано бѣ, полузрѣлото и полуразваленото грозде по лозитѣ и подъ лозитѣ да се събере и извари безакцизно на ракия, защото при положението, че при изварката ще платимъ припадащия се акцизъ, то съ стойността на придобитата ракия едва ли би се покрили разноститѣ по изварката и акциза, и за лозаря нѣмаше да остане нищо. Ето, защо отъ лозаритѣ се поиска градобитниятъ материалъ да бѣде освободенъ отъ всѣкакъв акцизъ. Това искане на лозаритѣ се възпрне и отъ комисията, начело съ финансовия анкеторъ г-нъ Алексиевъ. Последниятъ лично видѣ, непосредствено следъ градушката, бедственото положение на лозаритѣ и въ публичното имъ събрание, направено два дни следъ градушката въ Сухиндолъ, заяви: „Ще представя ужасната трагедия, която констатирахъ и вѣрвамъ, че ще ви се премахне акциза. Ето защо събирайте градобитнината и не се бойте за акциза“.

Министерскиятъ съветъ, следъ изслушване доклада на г-нъ Алексиевъ, направи възможнитѣ отстъпки отъ разпореденията на закона за държавнитѣ привилегии, акцизътъ и патентитѣ, като обяви всички събрани материали като такива за изваряване на ракия, понеже бѣха негодни

за вино. А като такива тѣ по закона трѣбваше да бѣдатъ обложени съ 50 ст. акцизъ на килограмъ. Ето защо градобитнитѣ материали останаха съ 50 ст. акцизъ, който акцизъ остана да бѣде освободенъ отъ Народното събрание. Министерскиятъ съветъ не можеше да направи по-голѣми отстъпки, напр. да освободи материалитѣ напълно отъ цѣлия акцизъ, защото това е право само на Народното събрание.

Това положение е изложено въ мотивитѣ къмъ проектното решение за одобряване седмото постановление на Министерския съветъ, въ лѣвата колона на първата страница съ черни букви. Както виждате, г-да народни представители, въпросътъ за освобождаване на градобитнитѣ материали отъ акцизъ е оставенъ да се реши отъ васъ. Затова имайте добрината да обърнете по-сериозно внимание на въпроса, да го кроумѣте и тогава да решите, дали да подпомогнете страдащитѣ. Отъ своя страна населението, вѣрвайки въ думитѣ на г-нъ Алексиевъ, събра градобитнитѣ материали и ги извари на ракия, по-голѣмата частъ отъ която е още изъ мазитѣ на производителитѣ. Не отговаря на истината твърдението въ мотивитѣ на проектното решение — втора колона на втора страница — че ракията на изваренитѣ четири милиона литри градобитни материали е била продадена и то по високи цени. Това ако сѣ сторили единици като търговцитѣ, които закупили $\frac{1}{4}$ отъ тѣхъ, не може да се вземе за правило. $\frac{3}{4}$ отъ измѣрения градобитенъ материалъ е въ производителитѣ, изваренъ на ракия, и стои непродаденъ въ мазитѣ имъ. Днесъ ракията се не търси и отъ 30 ст. нагоре никой не дава. Нуждитѣ на населението, било тѣ морални или материални, не могатъ да чакатъ евентуалното покачване цената на ракията, а искатъ навременното си утоляване.

Г-да народни представители! За да видите, дали е основателно и справедливо искането на лозаритѣ да бѣдатъ освободени отъ акциза върху градобитнитѣ материали, нека спремъ вниманието си върху следнитѣ нѣща.

Спомнете си, че преди двадесетъ дни прокарвахме законъ, съ който се възложи на Българската земеделска и кооперативна банка да закупи до 50 милиона литри вино по 30 ст. градуса, като закупеното количество вино се освобождава отъ какъвто и да е акцизъ. Този законъ дава възможностъ на тѣзи, които не сѣ пострадали отъ градушка, преспокойно всѣки моментъ да продаватъ дори разваленото си вино по три лева литъра. Ако приемемъ, че и ракиитѣ отъ градобитнитѣ материали могатъ да се продаватъ по същата цена на градусъ, 30 ст., то нека видимъ, кой е облагодетелствуваниятъ въ случая — дали този, който е пострадалъ отъ бедствие, или който не е пострадалъ. Нека съпоставимъ дохода на лозаря пострадалъ отъ градушка съ тоя, който не е пострадалъ.

Г-да народни представители! Лозарътъ, който е пострадалъ отъ градушка, съгласно сега действащия законъ за акцизитѣ, ще плати на държавата за 100 кгр. измѣренъ градобитенъ материалъ по 50 ст. — всичко 50 л и следъ изварката, понеже материалътъ нѣкъде даде надъ рандемана срѣдно още 2 градуса, за които следва да плати още по 8 ст. на градусъ, или 16 л. за стотѣ килограмъ, то значи, че пострадалитѣ отъ градушка лозаръ ще даде на държавата за 100 кгр. измѣренъ градобитенъ материалъ всичко 66 л.

Нека сега да видимъ какво ще даде другиятъ — неопстрадалиятъ отъ градушка лозаръ. Той отъ 100 кгр. измѣренъ материалъ получава 60 литри вино, за което ще плати по 30 ст. акцизъ, всичко 18 л. и 40 кгр. джибри — материалъ за ракия, за които ще плати по 50 ст. на килограмъ — 20 л. акцизъ, или за 100 кгр. измѣренъ отъ акцизнитѣ материалъ, той ще плати на държавата всичко 38 л., докато първиятъ се задължава да плати 66 л. Ако се вземе подъ съображение и това, че вината, които банката ще закупува, се освобождаватъ отъ акциза, то следва, че лозарътъ, неопстрадалиятъ отъ градушка, ще даде на държавата за 100 кгр. грозде само 20 л. акцизъ на жибритъ, когато пострадалитѣ, който бедствува и трѣбва да му се помогне, ще плати 66 л.

Ето защо, г-да народни представители, ако приемемъ за база на продажната цена 30 ст. на градусъ за двата артикула, то следва, че този, който е пострадалъ отъ градушка, пострадва и отъ горепосочения законъ, и то съ 46 ст. на килограмъ, или 46 л. на сто килограмъ грозде. Ето защо, справедливостта налага градобитнитѣ материали да бѣдатъ освободени отъ всѣкакъв акцизъ. Къде е справедливостта — безъ да си въ бедствено положение да продавашъ болно вино по 30 ст. градусъ и когато си въ бедствено положение да продавашъ чиста ракия съ тройно по-голямъ акцизъ и съ масрафъ по изварката — пакъ по 30 ст. градуса? Несправедливостъ, която днесъ е фактъ. Виното се купува по 30 ст. и ракията пакъ 30 ст.

градусът. От друга страна един декаръ небито лозе даде средно 600 литри вино и 400 кгр. джибри, а градобитнината даде средно от 400—500 литри материали за ракия, значи, количествено съ 50% намаление. Въ качествено отношение небитото грозде даде от 18—24 градуса захарност, докато убитото грозде даде само от 10—15 градуса захарност. Значи тук стопанинът е пострадал и от качеството на гроздето. Не стигаше това, че лозаритъ, бити от градушка, пострадала от количествено и качествено намаление на реколта, но трябваше да бъдат ошетени и в цената, и то от намесата на държавата във стопанския живот на народа. Ето защо, трябва да се имат предвид ония, които пострадала от природните стихии, да не остават тъй онеправдани от държавата. Днес в селото у мазитъ на лозаритъ има съ хиляди литри ракия, която никой не търси, а Земедълската банка ще закупува само вино. Нека си зададем въпросът: от какво ще посрещнат нуждите си ония, които пострадала от градушката и които притежават само известно количество ракия, като сухиндолци, на които цялото им производство е изварено на ракия и друг поминък нямат? Тука проличава ясно необходимостта, Земедълската банка да бъде натоварена да закупува покрай вината и ракиитъ от градобитните материали, като се определи цената на градусъ ракия 30 ст., които дава тя за виното, плюс 5 ст. разности по изварката, значи да закупува и ракията от градобитните материали по 35 ст. градуса.

Ето защо, г-да народни представители, имайки предвид изключителното бедствено положение, въ което се намира лозарското население и несправедливостта, която се създаде съ закона за закупуване на вината, аз ви моля да вземете решение да се измъни представеното ви проекторешение за одобряване седмото постановление на Министерския съветъ, въ смисъл:

Измъненитъ градобитни материали от пострадалитъ горепосочени околии презъ стопанската 1938 г. да бъдат освободени напълно от всякакъв акцизъ, като се постави допълнение — забележка: да се възложи на Българската земедълска и кооперативна банка да закупува и ракиитъ от градобитните материали по горепосочената цена 35 ст.

Необходимостта от подпомагане бедстващото население е явна. Остава да се разреши само въпросът, по какъв начинъ да се даде тая помощ. Градобитните материали съ категоризирани въ три групи. Едни от материалитъ съ измънени въ собственитъ мазии и записани на името на производителя, други въ кооперативнитъ изби, а на трети производството е продадено от тях, измънено въ търговскитъ складове и записано на името на търговеца. За първитъ две категории пострадалитъ от градобитнина подпомагането чрез временно освобождаване от акцизъ не среща никакви затруднения. Който производител не е продалъ ракията си, да се освободи при продаването й — да плаща акцизъ от 50 ст. съ който е задлъженъ, а който е продалъ ракията си и е платилъ акциза — последниятъ да му се върне. Обаче, другояче стои въпросът за облекчението на тия, които съ си продали производството на търговскитъ фирми. За тяхното удовлетворение държавната власт трябва да изиска от всички фирми да представятъ сведения за измънения градобитенъ материалъ на тяхно име, отъ кого съ ги взели и по колко килограма съ купили. Въз основа на тия данни, които ще се потвърждаватъ въ заведенитъ заведени счетоводни книги на търговскитъ предприятия, държавата направо да възвърне акциза на производителя, безъ тия пари да минаватъ презъ ръцетъ на търговеца, който няма да бъде освободенъ от акциза. Министерскиятъ съветъ намира тоя начинъ за облекчение пострадалитъ от градушка чрез временно освобождаване от акциза измъненитъ градобитни материали за неподходящъ, защото щълъ да даде обратни резултати. По-голъмо облагодетелствуване на по-малко пострадалитъ лозари и по-малко на повече пострадалитъ лозари, защото убититъ 100% нямали измънено нищо. Това мнение е погрешно, защото въ Сухиндолъ и околността му всички лозя процентно горе-долу еднакво пострадала; не е вѣрно, че едни съ убити 100%, а други 10—20%, както е казано въ постановлението.

Г-да народни представители! За още по-добро познание ще кажа следното, понеже бѣхъ свидетелъ следъ градушката въ самитъ лозя. Ония лозя, които бѣха убити по-силно отъ градушката, имаха повече сваленъ плодъ подъ лозитъ, който не бѣше напълно унищоженъ, а само сваленъ и нараненъ и отчасти намаленъ, който впоследствие се събра и извари на ракия. А ония, които по-малко пострадала, сваленото имъ и наранено грозде по лозитъ

бѣше по-малко, отъ което излѣзе, че на едниѣ, повече убититъ, се измѣри повече градобитенъ материалъ, а по-малко на ония, които бѣха по-слабо ударени. По-слабо ударенитъ оставиха здравето си грозде за вино. Въ случая има не напълно унищоженъ материалъ, а откъснатъ, нараненъ, и то зеленъ. И нека се има предвидъ, че най-голъмата загуба на лозаря отъ градушката дойде отъ факта, че гроздето трябваше да се събира и добира още зелено, безъ то да има необходимитъ количества захарност и екстрактни вещества.

Г-да народни представители! Сочи се и другъ единъ начинъ за подпомагане на бедстващитъ лозари, а именно: нѣкои искатъ да се отпусне отъ държавата равностойността на припадащия се акцизъ, която сума да се разпредѣли на лозаритъ, пропорционално на пострадалитъ декари лозя. Този, обаче, начинъ азъ намирамъ за още по-неудобенъ, защото мѣчно може — първо, да се установи количеството пострадала декари лозя, различно записани, незаписани, изкопани, нѣкои не бити, и, второ, да се категоризиратъ различнитъ винени и десертни лозя, а съ това сигурно ще се предизвика недоволството на народа.

Накрай, г-да народни представители, азъ ви замолвамъ повторнo, да вземете решение да се измѣни проекторешението за утвърждаване седмото постановление на Министерския съветъ, въ смисълъ: измѣненитъ градобитенъ материалъ отъ реколта 1938 г. да бъде напълно освободенъ отъ акциза, а на Българската земедълска и кооперативна банка да ѝ се възложи да закупува и ракии отъ градобитните материали, защото пострадалото население няма вина, или ако има такава, тѣ ще съ въ крайно ограничени количества. Несправедливо е, докато закупуванитъ отъ Българската земедълска и кооперативна банка вина съ освободени отъ акцизъ, градобитнитъ материали да бъдатъ обложени дори съ 50 ст. на килограмъ. Социална правда ли е да се подпомагатъ тия, които не съ въ най-окаяно положение? Та няма тия лозари, които не съ пострадала отъ градушка, отъ природни стихии, съ въ по-окаяно положение, та трябва да имъ се правятъ по-голъми облекчения?

Г-да народни представители! Народътъ ви е изпратилъ тукъ да създадете справедливи закони, необходими за затвърдяването на социалния миръ въ страната. Той очаква само на васъ, защото почитаемото правителство досега направи всичко въ кръга на неговитъ възможности. Надеждата на страдащитъ е въ васъ — въ XXIV обикновено Народно събрание. Отъ васъ зависи дали утре изпадналитъ въ бедствие лозари ще бъдатъ разочаровани, обезнадеждени и останали съ убеждението, че няма кой да се грижи за тяхъ и че няма справедливостъ въ нашата страна.

Г-да народни представители! Много пъти въ досегашната си дейностъ сте подчертавали, че днешниятъ български Парламентъ не е като оня въ миналото, че днесъ Парламентътъ има нужната компетентностъ и висота. Подчертайте я и днесъ! Не хвърляйте частъ отъ народа въ отчаяние, а създайте въ него вѣрата, надеждата, че утре него и България очакватъ по-свѣтли, щастливи дни.

Най-после, г-да народни представители, вие трябва да знаете, че този лозаръ, който преди 20 г. даваше въ троенъ размѣръ акцизитъ и даждията си къмъ държавата, това той го правѣше, защото неговиятъ бруто доходъ тогава бѣше въ троенъ размѣръ, повече отъ brutния разходъ по неговитъ лозя. Но днесъ, когато сѣщиятъ лозаръ, следъ близо 10—15 г., вижда, че неговиятъ брутенъ доходъ изчисленъ е по-малкъ отъ brutния разходъ, и когато той е принуденъ да яде живи части отъ снагата на своето стопанство, за да преживѣва, вие трябва да разберете, че този лозаръ-стопанинъ бедствува, че той боледува и че той, както единъ боленъ човѣкъ отъ едно семейство, се оставя на спокойствие и се лѣкува, докато оздравѣе и стане годенъ за работа. Така и тукъ. Ние трябва да се притечемъ на помощъ на тия лозари като ги освободимъ о време отъ акциза и ги направимъ годни да се подобратъ, да оздравѣятъ стопански, за да може наново тѣ да започнатъ да работятъ и да даватъ на своята държава.

Какъ ще стане това? Първо, ако не сме въ състояние да имъ дадемъ въ този моментъ нѣкаква парична помощъ, за да ги закрепимъ стопански, най-малкото ние сме длъжни, г-да, поне да не имъ искаме тоя данѣкъ временно, докато тѣ оздравѣятъ стопански. Второ, за да бъдатъ тѣ оздравени стопански, ние трябва да изпѣлимъ следния поведителенъ дългъ на новото време, което е и задача за днешното правителство — да имъ направимъ кооперативни изби, да ги накараме да събиратъ есенно време плода си въ тѣхъ, да назначимъ въ тия коо-

перативни изби специалисти, които да изработят от плода им такива продукти, които се ценят и търсят както от нашия, така и от външните пазари. Трето, трябва да създадем лесни и бързи съобщителни сръдства, за да може търговците по-лесно и по-бързо да дойдат до тяхното производство, да го вземат и да го разнесат до близките и далечни пазари, за да не изкарва този лозар, както до сега, есен произведението си на близо 50—60 км. разстояние, както правят лозарите от селата на нашия край, особено от Сухиндолъ. Коевиц, Бара, Косово и др. — да карат гроздето си на 60 км., чак в Габрово, съ коли, да молят там търговците и да им го дават на безценица, по 1—2 л. килограма, защото не бива да го връщат. Или да не става онова, което е станало и става сега и е система, особено в Сухиндолъ. Есенно време съ стотици кораби се трупат пред портите на нашите търговци и се карат кой по-бързо да вкара в двора на търговците гроздето си да напълни мазите им, без да прави въпрос за цената на гроздето, а търговците да правят следното: поставят на портите по двама калаузи съ сопи, които спират стопаните съ корабите пред портите и им казват: „Не се пуца, забранено е вкарването на кораби“. Стопаните се принуждават да отиват в кантората и да молят чорбаджията съ гроздето си. А чорбаджията-търговец отговаря: „Бей, напълниха ми се съдове!“ — въпреки че тѣ сѣ празни — „нѣма къде да го дена“. Дигне рамене, па каже: „Чакай да видя какво е положението. Ако има колайлък, ще го прибера“. Отиде, обиколи двора на кръст и като се върне в кантората, казва: „Бей, Иване, Петко или който е, нѣма мѣсто за твоето грозде, но какво да правя, не мога да ти мина от хатѣра, много пжти сме се съ тебе слушали, ще ти направя и сега тази добрина. За хатѣръ ще го взема“. Въпросъ, г-да, за цената не става, и търговецът нарежда корабът да влиза в двора при условие — както мине! Като се свърши гроздоберът, търговецът самъ определя цената, по която ще плати гроздето. Следъ като той събере сведения, по каква цена е закупено гроздето в цѣла България, той определя една цена, но винаги съ 50 ст. или левъ по-долу отъ най-ниската цена в цѣлата страна. И като резултатъ какво имаме? Отъ производството на вино в Сухиндолъ, което сръдно годишно е между 8 до 10 милиона литри, $\frac{1}{4}$ отива в кооперацията, другата $\frac{1}{4}$ стопаните-лозари си го оставят в мазѣ, а останалите $\frac{3}{4}$ се дават на 4—5 търговски фирми, които го закупуват по горния начинъ на безценица. Тия сжщитѣ търговци иматъ вече възможността да се яватъ първи на пазара съ своето вино и да го продават по най-низки конкурентни цени. Така тѣ не позволяват нито на кооперацията, нито на останалите търговци да продават по-сжжно, убиватъ цената на националното винено производство в цѣлата страна и ставатъ по този начинъ причина да се изостри още повече винарската криза в нашия стопански животъ.

Петко Стояновъ: Хубаво е да се отбележи това, което казвате, защото има хора, които казватъ, че го не е върно.

Сирко Станчевъ: Долу кождеритѣ!

Косю Аневъ: Ето защо, азъ казвамъ, че ако направимъ това, което казахъ по-горе, нашата задача за стопанското заздравяване на нашия лозаръ е разрешена. Недейте смѣта, че тоя лозаръ е свикналъ да живѣе единъ паразитенъ животъ, на гърба на държавата. О, не. Погледѣтъ на този лозаръ винаги е билъ обърнатъ къмъ земята, къмъ черната земя, тамъ, където е заринато неговото и вашето щастие. Този лозаръ винаги се е осланялъ и на своята инициатива и саможертви, които никой справедливо до сега не е оценилъ, нито пъкъ достойно е възнаградилъ. Погледѣтъ на тѣзи лозари е билъ обръщанъ и тукъ къмъ това високо мѣсто за нѣкакво съдействие и помощъ, обаче, за жалостъ, вмѣсто нѣкакво съдействие и защита отъ тукъ, тоя лозаръ е получавалъ винаги само горчиви разочарования.

Жико Струнджевъ: Въ миналото!

Косю Аневъ: Да. — Но днесъ, г-да, когато този стопанинъ чувствува вече грижитѣ на правителството, които му идатъ въ помощъ на културно-стопанския фронтъ, чрезъ организираните морални и материални сили на държавата, той върва, че така обединени силите на земята съ неговите и тия на държавата, той скоро ще открие златната мина на своето щастие.

Съ тая въра въ земята, въ себе си и въ съдействието на държавата въ неговия културно-стопански животъ, той винаги е дирилъ и ще дири своите щастливи дни. (Ржкоплѣскания) И само тая въра той ще завещае на децата си и на младенеца отъ Софийския дворецъ, за да бжде България велика утре въ неговите ржце. (Ржкоплѣскания)

Председателствуващъ Георги Марковъ: Ще гласуваме. Изказанитѣ отъ г-нъ Косю Аневъ мнения не могатъ да се поставятъ на гласуване, защото не сж писмени и, второ, защото имаме да одобримъ едно министерско решение — или го одобряваме, или не го одобряваме. Така че, азъ ще поставя на одобрение само решението на Министерския съветъ.

Тия г-да народни представители, които одобряватъ предложението за одобрение седмото постановление на Министерския съветъ, взето въ заседанието отъ 15 септември 1938 г., протоколъ № 124, относно разрешаването да се събере убитото отъ градушката грозде отъ реколта 1938 г. и се приготви на материалъ за варене ракия, който да се освободи отъ заплащане на акциза, моля, да вдигнатъ ржка. Всички гласуватъ. Събранието приема.

Постѣпили сж следните законопроекти и законодателни предложения.

Законопроектъ за извънбюджетенъ (сврѣхсметенъ) кредитъ отъ 25 милиона лева за изплащане стойността на отчужденитѣ полски и други недвижими имоти, принадлежащи на частни лица за нуждитѣ на държавното летище „София“, находящи се въ землището на Голѣма София, край селата Враждебна и Слатина.

Законопроектъ за измѣнение на чл. 64 отъ наредбата-законъ за пенсиите за инвалидностъ.

Отъ Министерството на финансите, решение за отпускане еднократни помощи отъ държавата на Апостолъ Попивановъ, Михаилъ Гатевъ Бошняковъ и Наню Димитровъ Мареновъ.

Тѣзи законопроекти и това решение ще се раздадатъ на г-да народните представители и ще се поставятъ на дневенъ редъ.

Давамъ десетъ минути отидихъ.

(Следъ отидиха)

Председателъ Стойчо Мошановъ: (Звъни) Заседанието продължава.

Г-да народни представители! Трѣбва да пристѣпимъ къмъ следващата точка 4 отъ дневния редъ — одобрение предложението за приемане на държавна служба по ведомството на Министерството на народното просвѣщение, чужди поданици. Г-нъ министърътъ на просвѣщението отсъствува, затова не можемъ да разгледаме тая точка.

Следващата точка 5 отъ дневния редъ е — одобрение предложението за приемане завещанието на покойната Райна д-ръ Стефанъ Чернева. Г-нъ министърътъ на просвѣщението отсъствува, следователно, и тая точка не можемъ да разгледаме. По този начинъ ние изчерпваме дневния редъ за днешното заседание.

Г-да народни представители! Председателството следи за успѣшната работа на Парламента. Следъ като Народното събрание се лиши отъ конституционната ваканция, за да може да даде на време бюджета на държавата, председателството счита, че Парламентътъ трѣбва да си отпочине — а въ сжщностъ вие знаете, че това пакъ нѣма да бжде почивка — за да може по-нататъшната работа, разглеждане на законопроекти отъ голѣмо значение, да се извърши успѣшно.

Председателството реши, прочее, да ви помоли, всички да се съгласите, следващото заседание на Народното събрание да се състои на 21 февруарий, вторникъ, съгласно правилника. По този начинъ ние ще пропуснемъ само 5 заседания, а ще имаме една ваканция отъ 11 дни. Вървамъ, че това предложение на председателството ще бжде одобрено единодушно отъ г-да народните преставители, защото то е продиктувано само отъ една мисълъ — какъ Парламентътъ по-добре да изпълни своя дългъ къмъ българския народъ. (Ржкоплѣскания отъ всички страни)

Г-да народни представители! Преди да вдигнемъ заседанието, ще трѣбва да опредѣлимъ дневния редъ за следващото заседание. Въ съгласие съ правителството, предлагамъ следния дневенъ редъ:

Първо четене законопроектитѣ:

1. За разрешаване на фонда „Поморийски солници“ да сключи заемъ отъ фондъ „Пенсии за изслужено време“, въ размѣръ 10.000.000 л.

2. За освобождаване отъ вносно мито и други данъци и такси парахода „Шипка“ на Българското търговско паракодно дружество.

3. За измѣнение и допълнение на наредбата-законъ за общинския налогъ.

4. За образуване на нови общини.

Второ четене законопроектитѣ:

5. За данъчни облекчения.

6. За уреждане собствеността върху бездомническитѣ мѣста.

Тия, които сѣ съгласни да се вдигне заседанието за вторникъ, 21 февруарий, съ така предложения ~~дневенъ~~ редъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Единодушно се приема. (Рѣкоплѣскания)

Затварямъ заседанието.

(Затворено въ 18 ч. 40 м.)

Председателъ: СТОЙЧО МОШАНОВЪ

Подпредседателъ: ГЕОРГИ МАРКОВЪ

Секретари: { МЕТОДИ ЯНЧУЛЕВЪ
СТЕФАНЪ СТАТЕЛОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: ДОНЧО ДУКОВЪ